Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

2019. gada 24. septembrī*

Konkurence – Aizliegtas vienošanās – Standarta/kataloga aplokšņu un speciālo apdrukāto aplokšņu tirgus – Lēmums, ar kuru konstatēts LESD 101. panta pārkāpums – Daļēja atcelšana pienākuma norādīt pamatojumu neizpildes dēļ – Lēmums, ar kuru tiek veikti grozījumi – Izlīguma procedūra – Naudas sodi – Pamatsumma – Pielāgošana izņēmuma kārtā – Ierobežojums 10 % apmērā no kopējā apgrozījuma – Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkts – Princips *non bis in idem* – Tiesiskā drošība – Tiesiskā paļāvība – Vienlīdzīga attieksme – Sodu saskaitīšana – Samērīgums – Taisnīgums – Neierobežota kompetence

Lietā T-466/17

Printeos, SA, Alkala de Enaresa [*Alcalá de Henares*] (Spānija),

Printeos Cartera Industrial, SL, Alkala de Enaresa,

Tompla Scandinavia AB, Stokholma (Zviedrija),

Tompla France, Flerī Merožī [*Fleury-Mérogis*] (Francija),

Tompla Druckerzeugnisse Vertriebs GmbH, Leonberga [*Leonberg*] (Vācija),

ko pārstāv *H. Brokelmann* un *P. Martínez-Lage Sobredo*, advokāti,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *F. Castilla Contreras*, *F. Jimeno Fernández* un *C. Urraca Caviedes*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts, galvenokārt, daļēji atcelt Komisijas Lēmumu C(2017) 4112 *final* (2017. gada 16. jūnijs), ar kuru groza Lēmumu C(2014) 9295 *final* (2014. gada 10. decembris) par procedūru saskaņā ar [LESD] 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (AT.39780 – Aploksnes), un, pakārtoti, samazināt prasītājām uzliktā naudas soda apmēru,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. van der Vaude [*M. van der Woude*], tiesneši S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*], V. Kreišics [*V. Kreuschitz*] (referents), N. Pultoraka [*N. Półtorak*] un E. Perillo [*E. Perillo*],

sekretārs: H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2019. gada 3. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

I. Tiesvedības priekšvēsture

A. Administratīvā procedūra, kuras noslēgumā tika pieņemts sākotnējais lēmums

1 Ar Lēmumu C(2014) 9295 *final* (2014. gada 10. decembris) par procedūru saskaņā ar [LESD] 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (AT.39780 – Aploksnes) (turpmāk tekstā – "sākotnējais lēmums") Eiropas Komisija konstatēja, ka tostarp prasītājas *Printeos SA*, *Tompla Sobre Exprés SL*, kas kļuvusi par *Printeos Cartera Industrial SL*, *Tompla Scandinavia AB*, *Tompla France* un *Tompla Druckerzeugnisse Vertriebs GmbH* ir pārkāpušas LESD 101. pantu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) 53. pantu, jo tās laikposmā no 2003. gada 8. oktobra līdz 2008. gada 22. aprīlim ir piedalījušās tādas aizliegtās vienošanās darbībās, kura bija noslēgta un īstenota standarta/kataloga un speciālo apdrukāto aplokšņu Eiropas tirgū, tostarp Dānijā, Vācijā, Francijā, Zviedrijā, Apvienotajā Karalistē un Norvēģijā. Šīs aizliegtās vienošanās mērķis bija saskaņot pārdošanas cenas, sadalīt klientūru un apmainīties ar jutīgu komercinformāciju. Papildus prasītājām aizliegtās vienošanās darbībās bija iesaistītas arī *Bong* grupa (turpmāk tekstā – "*Bong*"), *GPV France SAS* un *Heritage Envelopes Ltd* grupa (turpmāk tekstā – "*GPV*"), *Holdham SA* grupa (turpmāk tekstā – "*Hamelin*") un *Mayer-Kuvert* grupa (turpmāk tekstā – "*Mayer-Kuvert*"), kas arī ir sākotnējā lēmuma adresātes.

2 Sākotnējais lēmums tika pieņemts izlīguma procedūrā, pamatojoties uz Komisijas Regulas (EK) Nr. 773/2004 (2004. gada 7. aprīlis) par lietas izskatīšanu saskaņā ar [LESD 101. un 102. pantu], ko vada Komisija (OV 2004, L 123, 18. lpp.), 10.a pantu un Komisijas paziņojumu par izlīguma procedūras kārtību karteļu lietās, lai pieņemtu lēmumus saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 7. un 23. pantu (OV 2008, C 167, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "paziņojums par izlīgumu").

3 Ņemot vērā konstatēto pārkāpumu (sākotnējā lēmuma 1. panta 5. punkts), Komisija prasītājām kopīgi un solidāri piemēroja naudas sodu 4 729 000 EUR apmērā (sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunkts).

4 Administratīvo procedūru, kuras noslēgumā tika pieņemts sākotnējais lēmums, Komisija uzsāka pēc savas ierosmes, pamatojoties uz informāciju un dokumentiem, ko tai bija piegādājis anonīms informators. 2010. gada 14. septembrī Komisija saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101. un 102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 20. panta 4. punktu veica pārbaudes pie prasītājām un citām aizliegtās vienošanās darbībās iesaistītajām sabiedrībām Dānijā, Spānijā, Francijā un Zviedrijā. 2010. gada 1. oktobrī un 2011. gada 31. janvārī sekoja pārbaudes Vācijā (sākotnējā lēmuma 16. apsvērums).

5 2010. gada 22. oktobrī prasītājas Komisijai iesniedza pieteikumu par iecietības programmas piemērošanu, pamatojoties uz Komisijas Paziņojumu par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu [aizliegtu vienošanos] gadījumos (OV 2006, C 298, 17. lpp.) (sākotnējā lēmuma 17. apsvērums), un tādu pašu pieteikumu tās iesniedza *Comisión Nacional de la Competencia*, kas vēlāk pārdēvēta par *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Konkurences uzraudzības iestāde, Spānija, turpmāk tekstā – "*CNC*").

6 2011. gada 15. martā *CNC* uzsāka procedūru ar mērķi izmeklēt LESD 101. panta un analoģisku Spānijas konkurences tiesību normu pārkāpumu, kuru cita starpā bija izdarījusi *Tompla Sobre Exprés* un tās Spānijas meitasuzņēmumi, attiecībā uz papīra aplokšņu vienīgo tirgu Spānijā (lieta S/0316/10, *Sobres de papel* (papīra aploksnes)). Šajā ziņā Komisija neapmierināja prasītāju lūgumu izmantot tās prerogatīvu atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 11. panta 6. punktam uzsākt lietas izskatīšanu un atbrīvot *CNC* no tās kompetences piemērot LESD 101. pantu. Šīs procedūras noslēgumā *CNC* 2013. gada 25. martā pieņēma lēmumu, ar ko šīm sabiedrībām tika piemērots naudas sods, kura kopējais apmērs bija 10 141 530 EUR, par to, ka tās Spānijas tirgū laikposmā no 1977. līdz 2010. gadam bija piedalījušās tādu aizliegto vienošanos darbībās, kuru mērķis bija cenu noteikšana, Spānijas valsts pārvaldes izsludināto iepirkuma procedūru par apdrukātu aplokšņu piegādi Eiropas, valsts un reģionāla mēroga vēlēšanu un referendumu vajadzībām sadale, lielo klientu komercvajadzībām paredzētu apdrukātu aplokšņu piedāvājumu sadale, neapdrukātu aplokšņu cenu noteikšana un tehnoloģiju ierobežošana. Pēc prasības, kuru ir cēlusi tostarp pirmā prasītāja, *Audiencia Nacional, Sala de lo Contencioso* (Valsts mēroga lietu tiesas Strīdu izšķiršanas palāta, Spānija) daļēji atcēla šo lēmumu, ciktāl tajā bija noteikts uzliktā naudas soda apmērs, un nodeva lietu izskatīšanai *CNC*, lai tā no jauna noteiktu minēto apmēru atbilstoši piemērojamajiem juridiskajiem kritērijiem.

7 Tā kā visas ieinteresētās personas bija paudušas vēlmi piedalīties izlīguma sarunās, Komisija 2013. gada 10. decembrī uzsāka Regulas Nr. 773/2004 10.a pantā paredzēto procedūru, kuras ietvaros tā organizēja divpusējas apspriedes ar katru no lietas dalībniecēm (sākotnējā lēmuma 19. un 20. apsvērums).

8 2014. gada 21. janvāra sanāksmē Komisija prasītājas iepazīstināja ar aizliegtās vienošanās pārskatu, tostarp ar tās rīcībā esošo pierādījumu analīzi.

9 2014. gada 24. februārī prasītājas nosūtīja neformālu, tā saukto "non paper", dokumentu, kurā tās lūdza Komisiju naudas soda apmēra noteikšanas nolūkā ņemt vērā, pirmkārt, *CNC* piemēroto naudas sodu, jo šis naudas sods pats par sevi jau esot 10 % no to 2012. gada kopējā apgrozījuma, otrkārt, faktu, ka tās veidojot "viena produkta" grupu, proti, grupu, kas ir vērsta tikai uz viena produkta ražošanu, un, treškārt, Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – "Pamatnostādnes"), 37. punktu, kas Komisijai, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus, ļauj atkāpties no naudas soda noteikšanas vispārējās metodikas vai šo Pamatnostādņu 21. punktā noteiktajiem ierobežojumiem.

10 Ar prasītāju piekrišanu otrās sanāksmes vietā Komisija ar 2014. gada 17. jūnija vēstuli sniedza piemērojamā naudas soda apmēra noteikšanai vērā ņemamo tādu būtisko kritēriju pārskatu kā prasītāju pārdošanas apjomi 2007. gadā, proti, 143 316 000 EUR apmērā, to apgrozījums 2013. gadā, proti, 121 728 000 EUR, to dalības pārkāpumā ilgums u.c. Prasītājas atbildēja ar 2014. gada 18. jūnija vēstuli, piekrītot Komisijas izmantotajiem pārdošanas apjomiem un apgrozījumam un norādot, ka tām būtisku iebildumu šajā ziņā nav.

11 2014. gada 24. oktobra sanāksmē Komisija prasītājas informēja par naudas soda apmēra aprēķināšanas metodēm un kritērijiem, proti, pirmkārt, pārdošanas apjomu (143 316 000 EUR 2007. gadā) daļu (15 %), kas tiek izmantots, lai noteiktu naudas soda pamatsummu, otrkārt, prasītāju izdarītā pārkāpuma ilgumu (četri gadi un seši mēneši), treškārt, papildsummu 15 % apmērā, ceturtkārt, vainu mīkstinošu vai pastiprinošu apstākļu neesamību, piektkārt, reizināšanas koeficienta nepiemērošanu, sestkārt, maksimālo pieļaujamo naudas sodu 12 171 800 EUR apmērā (10 % no prasītāju kopējā apgrozījuma 2013. gadā), septītkārt, naudas soda samazināšanu izņēmuma kārtā atbilstoši Pamatnostādņu

37. punktam lietas īpašo apstākļu dēļ, tostarp tādēļ, ka visām aizliegtās vienošanās dalībniecēm piemērotās pamatsummas pārsniedza Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto 10 % robežu, astotkārt, papildu samazinājumu, kas pamatots ar prasītāju grupas "viena produkta" raksturu, devītkārt, neiespējamību piemērot samazinājumu *CNC* piemērotā naudas soda dēļ, jo tās norādītā aizliegtā vienošanās atšķiras no Komisijas izmeklētās un par to sods ir jāpiemēro atsevišķi un saskaņā ar tiesību normām, kuras atšķiras no Komisijas piemērotajām, desmitkārt, samazinājumu 50 % apmērā, pamatojoties uz paziņojuma par sadarbību 24. un 25. punktu, vienpadsmitkārt, samazinājumu 10 % apmērā, pamatojoties uz paziņojuma par izlīgumu 32. punktu, un, visbeidzot, naudas soda diapazonu no 4 610 000 līdz 4 848 000 EUR apmērā, kurā prasītājām to izlīguma piedāvājumā ir jāakceptē maksimālais naudas soda apmērs.

12 2014. gada 7. novembrī prasītājas iesniedza savu izlīguma piedāvājumu, akceptējot Komisijas izmantotos pārdošanas un apgrozījuma apmērus, kā arī maksimālo naudas sodu 4 848 000 EUR apmērā.

13 2014. gada 18. novembrī Komisija pieņēma paziņojumu par iebildumiem.

14 2014. gada 20. novembrī prasītājas atbilstoši paziņojuma par izlīgumu 26. punktam apstiprināja, ka paziņojums par iebildumiem atbilst to izlīguma piedāvājuma saturam un ka tās vēlas turpināt izlīguma procedūru.

15 Sākotnējā lēmumā attiecībā uz piemērotajiem naudas sodiem Komisija katram iesaistītajam uzņēmumam noteica tādu pamatsummu, kāda ir atspoguļota turpmāk izklāstītajā tabulā (sākotnējā lēmuma 71.–84. apsvērums):

Uzņēmums	Pārdošanas apjoms EUR	Smaguma koeficients%	Ilgums	Papildsumma %	Pamatsumma EUR
Bong	140 000 000	15	4,5	15	115 500 000
[..] GPV	125 086 629	15	4,5	15	103 196 000
Hamelin	185 521 000	15	4,416	15	150 717 000
Mayer-Kuvert	70 023 181	15	4,5	15	57 769 000
Printeos [..]	143 316 000	15	4,5	15	118 235 000

16 Turklāt sākotnējā lēmuma 85.–87. apsvērumā Komisija norādīja, ka pamatsummas nav jāpielāgo atbilstoši Pamatnostādņu 28. un 29. punktam, izņemot attiecībā uz *Mayer-Kuvert*, kurai piemērojams samazinājums 10 % apmērā tās ierobežotās dalības pārkāpumā dēļ.

17 Sadaļā "Pamatsummu pielāgošana" Komisija konstatēja, ka, tā kā lielākās daļas iesaistīto sabiedrību pārdošanas apjomi tika gūti vienā tirgū, kurā tās vairākus gadus bija aizliegtas vienošanās dalībnieces, praksē visi naudas sodu apmēri varēja sasniegt 10 % no kopējā apgrozījuma un ka minētā ierobežojuma piemērošana drīzāk ir ierasta kārtība, nevis izņēmums (sākotnējā lēmuma 88. apsvērums). Šajā ziņā Komisija atgādināja Vispārējās tiesas judikatūru, kurā norādīts, ka šāda pieeja varētu radīt šaubas attiecībā uz principu, ka sodam jābūt tiešai saiknei ar pārkāpumu, kā arī tā izdarītāju, jo zināmos apstākļos tādējādi varētu rasties situācija, kad jebkāda nošķiršana atkarībā no pārkāpuma smaguma vai vainu mīkstinošiem apstākļiem vairs nevarētu ietekmēt naudas soda apmēru (spriedums, 2011. gada 16. jūnijs, *Putters International*/Komisija, T-211/08, EU:T:2011:289, 75. punkts). Ņemot vērā šīs lietas īpašos apstākļus, Komisija par atbilstošu uzskatīja īstenot savu novērtējuma brīvību un piemērot Pamatnostādņu 37. punktu, kurā tai ir ļauts atkāpties no Pamatnostādņu metodēm (sākotnējā lēmuma 89. un 90. apsvērums).

18 Sākotnējā lēmuma 91. un 92. apsvērums ir formulēti šādi:

"(91) Šajā gadījumā pamatsumma ir pielāgota tādā veidā, ka tiek ņemti vērā preču, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjomi attiecībā pret kopējo apgrozījumu, kā arī atšķirības dalībnieču starpā atkarībā no to individuālās dalības pārkāpumā. Kopumā naudas sodi tiks noteikti līmenī, kas ir samērīgs ar pārkāpumu un rada pietiekamu atturošu iedarbību.

(92) Līdz ar to visām pārkāpuma dalībniecēm aprēķinātajiem naudas sodiem tiks piemērots samazinājums. Lietas īpašajos apstākļos, ņemot vērā apstākli, ka standarta aplokšņu un speciālo apdrukāto aplokšņu tirdzniecībā visas dalībnieces darbojās aktīvi – dažādā, taču ievērojamā apmērā –, tiek piedāvāts par *GPV* izdarīto pārkāpumu naudas sodu samazināt par 98 %, par *Tompla* izdarīto pārkāpumu – par 90 %, par *Bong* un *Mayer-Kuvert* izdarīto pārkāpumu – par 88 %, kā arī par *Hamelin* izdarīto pārkāpumu – par 85 %."

19 Šos pamatsummu pielāgojumus var apkopot šādi (skat. arī sākotnējā lēmuma 93. apsvērumā ietverto tabulu):

Uzņēmums	Pamatsumma pirms pielāgošanas EUR	Samazinājums %	Pamatsumma pēc pielāgošanas EUR
Bong	115 500 500	88	13 860 000
GPV	103 196 000	98	2 063 920
Hamelin	150 717 000	85	22 607 550
Mayer-Kuvert	57 769 000	88	6 932 280
Printeos	118 235 000	90	11 823 500

20 Turklāt Komisija prasītājām piešķīra papildu naudas soda apmēra samazinājumus par 50 %, pamatojoties uz paziņojumu par sadarbību, un par 10 %, pamatojoties uz paziņojuma par izlīgumu 32. punktu (sākotnējā lēmuma 99., 102. un 103. apsvērums). Saskaņā ar atbilstošajām tiesību normām *Hamelin* un *Mayer-Kuvert* katrai tika piešķirts tām piemēroto naudas sodu samazinājums attiecīgi 25 % un 10 % apmērā (sadarbība) un 10 % apmērā (izlīgums) (sākotnējā lēmuma 100.–103. apsvērums).

21 Visbeidzot, no sākotnējā lēmuma sadaļas "Maksātspēja" 104.–108. apsvēruma izriet, ka pēc *Bong* un *Hamelin* pamatotajiem lūgumiem saskaņā ar Pamatnostādņu 35. punktu Komisija tām piemērojamos naudas sodus noteica attiecīgi 3 118 000 EUR un 4 996 000 EUR apmērā. Prasītājas nav iesniegušas analoģisku lūgumu Komisijai, un tām nav ticis piemērots samazinājums atbilstoši minētajam punktam.

B. Spriedums lietā T-95/15

22 Pēc prasītāju prasības, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru galvenokārt tiek lūgts daļēji atcelt sākotnējo lēmumu, Vispārējā tiesa ar 2016. gada 13. decembra spriedumu *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) atcēla sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunktu, pamatojoties uz to, ka tas nav pietiekami pamatots LESD 296. panta otrās daļas izpratnē (spriedums, 2016. gada 13. decembris, *Printeos* u.c./Komisija, T-95/15, EU:T:2016:722, 57. un 58. punkts un rezolutīvās daļas 1) punkts).

23 Apsvērumi, kas pamato šo atcelšanu, ir izklāstīti 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) 45.–56. punktā.

24 2016. gada 13. decembra spriedums *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) ir kļuvis galīgs.

C. Spriedums lietā T-201/17

25 Pēc jaunas pirmās prasītājas prasības, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2017. gada 31. martā, galvenokārt par prasību, kura ir pamatota ar LESD 268. pantu un ar kuru tiek lūgts atlīdzināt zaudējumus, kas radušies, Komisijai atsakoties prasītājai samaksāt nokavējuma procentus par atmaksāto naudas soda pamatsummu pēc tam, kad sākotnējais lēmums tika atcelts, Vispārējā tiesa ar 2019. gada 12. februāra spriedumu *Printeos*/Komisija (T-201/17, pārsūdzēts apelācijā, EU:T:2019:81) piesprieda Eiropas Savienībai, kuru pārstāv Komisija, atlīdzināt zaudējumus, kas radušies pirmajai prasītājai, tai pārskaitot summu 184 592,95 EUR apmērā un šai summai pieskaitot nokavējuma procentus. Komisija par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kas reģistrēta ar numuru C-301/19 P.

D. Administratīvās procedūras atsākšana un apstrīdētā lēmuma pieņemšana

26 Pēc 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) 2017. gada 29. martā Komisija nosūtīja vēstuli prasītājām, tās informējot par savu nodomu pieņemt jaunu lēmumu, ar kuru tām tikšot piemērots tāds pats naudas soda apmērs, kāds ticis uzlikts sākotnējā lēmumā, vienlaikus precizējot kritērijus, kas ņemti vērā, lai aprēķinātu attiecīgajiem uzņēmumiem piemērotos naudas sodus, it īpaši metodiku, kas izmantota saskaņā ar Pamatnostādņu 37. punktu. Tā arī aicināja prasītājas iesniegt savus apsvērumus trīs nedēļu laikā no minētās vēstules saņemšanas brīža.

27 Ar 2017. gada 17. aprīļa vēstuli prasītājas iesniedza savus apsvērumus, norādot, ka jauna lēmuma pieņemšana esot pretrunā principam *ne bis in idem*, jo sākotnējā lēmuma atcelšanai ar 2016. gada 13. decembra spriedumu *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) neesot bijis tikai procesuāls raksturs un ar minēto lēmumu arī esot pārkāptas to pamattiesības uz labu pārvaldību, kas paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 41. pantā. Turklāt prasītājas uzskatīja, ka paredzētais naudas sods esot diskriminējošs attiecībā uz tām un ka atbilstoši 1969. gada 13. februāra spriedumam *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 11. punkts) taisnīguma apsvērumu dēļ Komisijai esot jāņem vērā naudas sods, ko tām ir piemērojusi *CNC* savā 2013. gada 25. marta lēmumā.

28 Ar Lēmumu C(2017) 4112 *final* (2017. gada 16. jūnijs), ar ko groza sākotnējo lēmumu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums") un kas ir adresēts tikai prasītājām, Komisija tām kopīgi un solidāri piemēroja naudas sodu 4 729 000 EUR apmērā (minētā lēmuma 1. un 3. pants, kā arī 8. un 9. apsvērums).

29 Pirmkārt, apstrīdētā lēmuma 7. apsvērumā ir norādīts, ka sākotnējā lēmuma daļējai atcelšanai, ko veikusi Vispārējā tiesa, nepietiekama pamatojuma dēļ bija tikai procesuāls tvērums. Līdz ar to šī atcelšana nevarot tikt kvalificēta kā attaisnošana Hartas 50. panta izpratnē (spriedums, 2002. gada 15. oktobris, *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 59.–63. un 693.–695. punkts), un Komisijai esot bijušas tiesības atsākt administratīvo procedūru tieši no brīža, kad notikusi nelikumība (spriedumi, 2014. gada 9. decembris, *Lucchini*/Komisija, T-91/10, EU:T:2014:1033, 173. punkts, un 2014. gada 9. decembris, *SP*/Komisija, T-472/09 un T-55/10, EU:T:2014:1040, 277. punkts).

30 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 8. apsvērumā ir precizēts, ka šajā lēmumā ir "sniegta papildu informācija par piemēroto metodiku un par faktiem, kurus ir ņēmusi vērā Komisija, lai noteiktu un pielāgotu naudas soda pamatsummas, kā norādīts [sākotnējā] lēmuma 88.–93. apsvērumā".

31 Treškārt, apstrīdētā lēmuma 10.–22. apsvērumā Komisija izskaidro metodiku un naudas sodu pamatsummu "pielāgojumu" saskaņā ar Pamatnostādņu 37. punktu iemeslus, kuri ir sākotnējā lēmuma 88.–95. apsvēruma pamatā.

32 Apstrīdētā lēmuma 14. apsvērumā Komisija norāda, ka tā ir ņēmusi vērā minimālo samazinājumu, kas nepieciešams, lai naudas soda pamatsumma, kas piemērojama katram iesaistītajam uzņēmumam, būtu mazāka par maksimālo 10 % apmēru, vienlaikus nodrošinot, lai pielāgotā pamatsumma atspoguļotu tā dalības aizliegtās vienošanās darbībās salīdzināmo raksturu. Turklāt tajā ir precizēts, ka vienāds samazinājums attiecībā uz visiem iesaistītajiem uzņēmumiem būtu izraisījis situāciju, kurā katrs no šiem uzņēmumiem nepamatoti būtu saņēmis minimālo samazinājumu, kas nepieciešams, lai pamatsumma būtu mazāka par tā uzņēmuma maksimālo 10 % apmēru, kura pamatsumma vislielākajā mērā pārsniedz minēto maksimālo apmēru, proti, *GPV*, kā rezultātā tiktu piemēroti naudas sodi, kuri neatspoguļotu to izdarītā pārkāpuma smagumu un nenodrošinātu pietiekamu preventīvu iedarbību.

33 Apstrīdētā lēmuma 15. apsvērumā ir izklāstīts, ka Komisija vispirms ir pielāgojusi pamatsummu katram iesaistītajam uzņēmumam, ņemot vērā produkta, uz kuru attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjoma daļu attiecībā pret kopējo apgrozījumu (turpmāk tekstā – "produkta/apgrozījuma attiecība"). Ar sākotnējā lēmumā veiktajiem pielāgojumiem tāpat esot bijis paredzēts nodrošināt, lai pielāgotie naudas sodi joprojām atspoguļotu pārkāpuma kopējo smagumu, tomēr neizkropļojot iesaistīto uzņēmumu attiecīgo pamatsummu relatīvo nozīmīgumu, kas atbilst to salīdzināmai iesaistīšanās aizliegtās vienošanās darbībās pakāpei. Šie metodikas elementi esot ietekmējuši individuālos samazinājumus, kuri piešķirti katram iesaistītajam uzņēmumam.

34 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 16. apsvērumu sākotnējā lēmumā ir ņemta vērā katra attiecīgā uzņēmuma produkta/apgrozījuma attiecība, kas aprēķināta kā attiecība starp aplokšņu pārdošanas kopējo apgrozījumu un kopējo apgrozījumu pasaulē 2012. gadā. Uzņēmums, kura produkta/apgrozījuma attiecība bija augstāka, esot saņēmis būtiskāku produkta/apgrozījuma samazinājumu vai vismaz vienādu samazinājumu ar to, kas piešķirts citam uzņēmumam, kura produkta/apgrozījuma attiecība bija zemāka. Attiecības rādītāji, kuri norādīti A tabulā, pierādot, ka visiem uzņēmumiem, izņemot *Hamelin*, bija ļoti augsti individuāli produkta/apgrozījuma attiecības rādītāji. Taču pēc savu aplokšņu ražošanas aktīvu pārdošanas *Hamelin* vairs neesot uzrādījusi produkta, uz kuru attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanu 2012. gadā, un tādēļ tās produkta/apgrozījuma attiecība esot tikusi novērtēta, salīdzinot tās apgrozījumu 2012. gadā ar produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjomu, ko īstenojis tās bijušais meitasuzņēmums.

35 Apstrīdētā lēmuma 17. apsvērumā ir norādīts, ka samazinājums par 98 %, kas piešķirts *GPV*, bija nepieciešams, lai tās apgrozījums būtu mazāks par maksimālo 10 % apmēru. Tā kā *GPV* bija uzņēmums ar visaugstāko produkta/apgrozījuma attiecību, pārējie uzņēmumi esot saņēmuši mazāk būtiskus samazinājumus, kuri noteikti individuāli un atspoguļo gan to attiecīgos produkta/apgrozījuma attiecības rādītājus, gan pamatsummu, kuras attiecībā uz tiem bija noteiktas, relatīvo nozīmīgumu.

36 Apstrīdētā lēmuma 18. apsvērumā ir precizēts, ka vienkāršs lineārs samazinājums, pamatojoties uz individuāliem produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, būtu izraisījis nepamatotus rezultātus un būtu izkropļojis pamatsummu relatīvo nozīmīgumu. Saskaņā ar šādu pieeju, piemēram, *Mayer-Kuvert* pielāgotā pamatsumma (kuras produkta/apgrozījuma attiecība ir 76 %) būtu bijusi lielāka par attiecībā uz prasītājām pielāgoto pamatsummu (kuru produkta/apgrozījuma attiecība ir 90 %), lai gan pirms pielāgošanas to pamatsumma bija vairāk nekā divas reizes lielāka nekā *Mayer-Kuvert* pamatsumma. Tādējādi taisnīguma apsvērumu dēļ sākotnējā lēmumā izmantotās metodikas mērķis bija atjaunot līdzsvaru starp pielāgotajām pamatsummām, nosakot individuālus samazinājumus, kuri atspoguļo ne tikai produkta/apgrozījuma attiecību, bet arī attiecīgo uzņēmumu individuālās iesaistes salīdzināmo raksturu, kāds tas izriet no nepielāgotajām pamatsummām.

37 Apstrīdētā lēmuma 19. apsvērumā Komisija norāda, ka tā ir uzskatījusi, ka, lai arī *Hamelin* produkta/apgrozījuma attiecība bija būtiski zemāka nekā pārējiem uzņēmumiem, tāpat bija jāsamazina arī naudas sods, kas tai paredzēts, lai ņemtu vērā faktu, ka tās loma aizliegtās vienošanās darbībās bija līdzīga minēto uzņēmumu lomai. Ņemot vērā tās produkta/apgrozījuma attiecību, *Hamelin* pamatsummas samazinājums esot vismazākais, salīdzinot ar samazinājumiem, kurus esot saņēmuši visi pārējie uzņēmumi.

38 No apstrīdētā lēmuma 20. apsvēruma izriet, ka tad, ja Komisija nebūtu ņēmusi vērā šīs metodes otro posmu un būtu balstījusi samazinājumus tikai uz attiecīgo uzņēmumu produkta/apgrozījuma attiecību, *Hamelin* nebūtu saņēmusi samazinājumu un tās pamatsumma būtu bijusi aptuveni par 1275 % lielāka nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma, lai gan *Hamelin* pārdošanas apjoms bija tikai par 30 % lielāks nekā prasītāju pārdošanas apjoms.

39 Apstrīdētā lēmuma 21. apsvērumā ir secināts, ka izraudzītās metodes un piešķirtā samazinājuma rezultātā *Hamelin* piemērotā naudas soda pamatsumma atspoguļo tās salīdzināmo iesaisti aizliegtās vienošanās darbībās, kā arī pārkāpuma smagumu un ilgumu un ka tai ir pietiekami preventīvs raksturs.

40 A tabula, kas norādīta apstrīdētā lēmuma 22. apsvērumā, galvenokārt atbilst tabulai, kura ir ietverta 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) 50. punktā, vienlaikus iekļaujot tajā papildu aili, kurā ir norādīti attiecīgo uzņēmumu produkta/apgrozījuma attiecības rādītāji saistībā ar 2012. gadu (skat. šī sprieduma 34. punktu).

Uzņēmums	P [ārdošanas apjoms EUR] (2007)	Smaguma koeficients	Ilgums (gados)	Papildsumma	Pamatsumma (EUR)	Produkta/apgrozījuma attiecība	Pielāgojums/samazinājums	Pielāgotā pamatsumma
[..] GPV	125 086 629	15 %	4,5	15 %	103 196 000	93 %	0,98	2 063 920
[*Printeos*]	143 316 000	15 %	4,5	15 %	118 235 000	90 %	0,90	11 823 500
Bong	140 000 000	15 %	4,5	15 %	115 500 000	80 %	0,88	13 860 000
Mayer-Kuvert	70 023 181	15 %	4,5	15 %	57 769 000	76 %	0,88	6 932 280
Hamelin	185 521 000	15 %	4,416	15 %	150 717 000	17 %	0,85	22 607 550

41 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 23. apsvērumu 2016. gada 13. decembra spriedums *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) neskar naudas sodu noteikšanas metodes, kas izmantota sākotnējā lēmumā, pārējos posmus, un tādējādi apstrīdētajā lēmumā tie no jauna nav izskaidroti. Tomēr, ņemot vērā prasītāju lūgumu, kas izteikts to 2017. gada 17. aprīļa vēstulē, ņemt vērā *CNC* piemēroto naudas sodu, Komisija paziņo, ka tā uz šo lūgumu sniegs atbildi minētā lēmuma 46.–55. apsvērumā.

42 Ceturtkārt, apstrīdētā lēmuma 46.–55. apsvērumā tādējādi ir precizēti iemesli, kādēļ Komisija ir noraidījusi minēto lūgumu, atgādinot, ka procedūras, kuras noslēgumā tika pieņemts sākotnējais lēmums, laikā tā jau bija darījusi zināmu prasītājām, ka tā neuzskata par vajadzīgu un piemērotu ņemt vērā *CNC* piemēroto naudas sodu. Šajā ziņā Komisija it īpaši pamatojas uz savu lēmumpieņemšanas

praksi (Komisijas Lēmums 89/515/EEK (1989. gada 2. augusts) par procedūru saskaņā ar EEK līguma 85. pantu (IV/31.553 – Metinātie režģi) (OV 1989, L 260, 1. lpp.)), kā arī uz 1969. gada 13. februāra spriedumu *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4).

43 Piektkārt, apstrīdētā lēmuma 58. apsvērumā attiecībā uz naudas sodu pamatsummu pielāgošanu saskaņā ar Pamatnostādņu 37. punktu Komisija noraida prasītāju argumentu, kas ir izvirzīts to 2017. gada 17. aprīļa vēstulē, ka, pirmkārt, pamatsummu samazinājumi attiecībā uz tām esot bijuši diskriminējoši un, otrkārt, tām, lai pienācīgi būtu atspoguļota to produkta/apgrozījuma attiecība, esot bijis jāsaņem samazinājums par 95,3671 %.

44 Apstrīdētā lēmuma 59. apsvērumā, atbildot uz prasītāju argumentu, ka pastāvot acīmredzamas atšķirības attiecībā pret maksimālo 10 % apmēru no kopējā apgrozījuma, Komisija būtībā norāda, ka samazinājumus nebija paredzēts noteikt tādā līmenī, lai tie garantētu, ka attiecība starp pielāgotajām pamatsummām un kopējo apgrozījumu būtu vienāda visiem attiecīgajiem uzņēmumiem. Tā uzskata, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru fakts, ka uzņēmumam, piemērojot tam naudas sodu pamatsummu aprēķina metodi, tiek uzlikts naudas sods, kuru veido būtiskāka procentuālā daļa no tā kopējā apgrozījuma nekā tā, ko veido naudas sodi, kuri attiecīgi ir noteikti katram no pārējiem uzņēmumiem, nav pretrunā vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principiem.

II. Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

45 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 27. jūlijā, prasītājas cēla šo prasību.

46 Pēc trešās palātas priekšlikuma Vispārējā tiesa, piemērojot sava Reglamenta 28. pantu, nolēma nodot lietu izskatīšanai paplašinātā sastāvā.

47 Pamatojoties uz tiesneša referenta priekšlikumu, Vispārējā tiesa (trešā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma uzsākt tiesvedības mutvārdu daļu un saistībā ar Reglamenta 89. pantā paredzētajiem procesa organizatoriskajiem pasākumiem uzdeva Komisijai rakstveida jautājumu par *GPV* produkta/apgrozījuma attiecības noteikšanu. Komisija atbildēja uz šo jautājumu noteiktajā termiņā.

48 Lietas dalībnieču mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem mutvārdu jautājumiem tika uzklausīti 2019. gada 3. aprīļa tiesas sēdē.

49 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– pakārtoti – samazināt tā naudas soda apmēru, kas noteikts apstrīdētā lēmuma 1. pantā, piešķirot, pirmkārt, naudas soda pamatsummas samazinājumu par 95,3671 % atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam, un, otrkārt, naudas soda apmēra papildu samazinājumu pēc samazinājumiem atbilstoši paziņojumiem par sadarbību un izlīgumu vismaz par 33 %;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

50 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību kā nepamatotu;

– piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

III. Juridiskais pamatojums

A. Par pirmo pamatu, kas ir saistīts ar tiesiskās drošības, tiesiskās paļāvības aizsardzības principu un principa ne bis in idem pārkāpumu

51 Prasītājas apstrīd sākotnējā lēmuma daļējas atcelšanas ar 2016. gada 13. decembra spriedumu *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) procesuālo raksturu, tāpat kā tas bija situācijās lietās, kurās tika pasludināts 2002. gada 15. oktobra spriedums *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582) vai 2012. gada 27. jūnija spriedums *Bolloré*/Komisija (T-372/10, EU:T:2012:325). Šajā lēmumā pieļautās nelikumības esot tik nopietnas, ka tās varot kvalificēt tikai kā būtiskas. Turklāt pamatojuma neesamība sākotnējā lēmumā esot tik nopietna, ka to nevarot uzskatīt par vienkāršu formas trūkumu. Kā izriet no 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) 53.–55. punkta, tiesas sēdē lietā T-95/15 Vispārējā tiesa esot bijusi spiesta atgādināt savu pienākumu pēc savas ierosmes pārbaudīt pamatojuma pietiekamību, un tas esot ietverts tiesas sēdes protokolā. Papildus tam pienākums norādīt pamatojumu esot vienas no Hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktā garantētajām pamattiesībām, un līdz ar to kopš tās stāšanās spēkā agrākā judikatūra, kurā pamatojuma neesamība kvalificēta kā vienkāršs formas trūkums, esot novecojusi.

52 Prasītājas uzskata, ka sākotnējā lēmumā ir pieļauts arī kāds cits būtisks trūkums, proti, pilnvaru nepareiza izmantošana, kas minēta replikā lietā T-95/15, jo Komisija apzināti ir izvirzījusi neprecīzus faktus, lai pamatotu naudas sodu pamatsummu pielāgojumus. Proti, lai gan sākotnējā lēmuma 92. apsvērumā bija norādīts, ka "aplokšņu [nozarē] visas dalībnieces darbojās aktīvi – dažādā, taču ievērojamā apmērā" –, apstrīdētā lēmuma 16. apsvērumā esot atzīts, ka *Hamelin* nebija "vienu produktu" ražojošs uzņēmums. Tomēr A tabulā, kas ietverta apstrīdētā lēmuma 22. apsvērumā, attiecībā uz *Hamelin* esot norādīts "viena produkta" ražošanas īpatsvars 17 % apmērā, kas sākotnējā lēmuma pieņemšanas stadijā patiesībā bija 0 %, pamatojoties uz to, ka tās aplokšņu ražošanas aktīvu pārdošanas dēļ 2010. gadā tā neveica nevienu produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanu 2012. gadā, proti, gadā, kuram ir nozīme saistībā ar "viena produkta" ražošanas īpatsvara noteikšanu. Šī pilnvaru nepareiza izmantošana konkrēti esot apstiprināta 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) 54. punktā, kurā ir atzīts, ka sākotnējā lēmumā izklāstītā argumentācija nebija patiesa.

53 Šo sākotnējā lēmumā pieļauto būtisko nelikumību, kuras nevar tikt labotas, nopietnība esot šķērslis tam, ka Komisija no jauna uzliek sodu, kas jau ir piemērots sākotnējā lēmumā. Šī pieeja esot pretrunā sākotnējā lēmuma, kura secinājums par pārkāpuma esamību nav ticis apstrīdēts, galīgajam raksturam, un ar to tiekot pārkāpts princips *ne bis in idem* Hartas 50. panta izpratnē, kas ir piemērojams procedūrām konkurences tiesību jomā. Proti, apstrīdētais lēmums papildinot sākotnējo lēmumu, bet to neaizstāj, kas esot kļuvis galīgs attiecībā uz tā daļu, kura nav apstrīdēta. Šis galīgais raksturs nepieļaujot, ka tiek pieņemts jauns lēmums, ar kuru bez juridiskā pamata tiek aizstāts, grozīts vai papildināts lēmums, kas nav atcelts un ir spēkā esošs un galīgs.

54 Apstrīdētais lēmums esot pretrunā arī tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principiem. Pretēji it īpaši situācijai lietā, kurā tika pasludināts 2002. gada 15. oktobra spriedums *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582), kurā pirmais lēmums bija atcelts pilnībā, ar 2016. gada 13. decembra spriedumu *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) esot atcelts tikai sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunkts, un tādējādi šis lēmums ir kļuvis galīgs attiecībā uz tā pārējām daļām. Taču, nepastāvot šajā ziņā atbilstošam juridiskajam pamatam Regulā Nr. 1/2003, tāpat kā juridiskajam pamatam, kurš paredzēts tās 9. panta 2. punktā un kurš nav piemērojams šajā gadījumā, ar galīgā lēmuma grozīšanu tiekot pārkāpti iepriekš minētie vispārējie principi. No apstrīdētā lēmuma pat skaidri neizrietot, vai tas attiecas uz "grozīšanu" burtiskā nozīmē, kā tas ir norādīts tā nosaukumā, uz "atkārtotu pieņemšanu" (7. apsvērums) vai aizstāšanu (rezolutīvās daļas

1. pants), lai gan ar jauno pamatojumu drīzāk būtu jāpapildina sākotnējais lēmums, nevis jāaizstāj iepriekšējais pamatojums. Katrā ziņā, ņemot vērā, ka nav juridiskā pamata, neesot jāgroza sākotnējais un galīgais lēmums, apstrīdētajā lēmumā pievienojot "papildu informāciju". Prasītājas precizē, ka 2002. gada 15. oktobra spriedumā *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582) ir atzīta nevis "iespēja Komisijai detalizētāk pamatot naudas soda aprēķināšanu" vai "novērst" būtisku trūkumu, bet tikai iespēja atsākt procedūru, lai labotu formālus vai procesuālus trūkumus, kuri ir pieļauti atceltajā lēmumā, bet tas tā, ņemot vērā pieļautās pilnvaru nepareizas izmantošanas nopietno raksturu, nav šajā gadījumā.

55 Komisija lūdz noraidīt pirmo pamatu kā nepamatotu.

56 Pirmkārt, ir jānorāda, ka tad, ja Vispārējā tiesa atceļ iestāžu tiesību aktu, tām saskaņā ar LESD 266. pantu ir pienākums veikt pasākumus, kuri ietver sprieduma, ar kuru tiesību akts tiek atcelts, izpildi. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai izpildītu šo pienākumu, šīm iestādēm ir jāievēro ne tikai sprieduma, ar kuru tiesību akts tiek atcelts, rezolutīvā daļa, bet arī pamatojums, kas to ir izraisījis un kas veido nepieciešamo atbalstu, jo tas ir nepieciešams, lai precīzi varētu noteikt, kas ir ticis nospriests rezolutīvajā daļā. Tieši pamatojums ir tas, kurā, no vienas puses, ir identificēta tiesību norma, kas tiek uzskatīta par prettiesisku, un, no otras puses, atspoguļoti rezolutīvajā daļā konstatētie nelikumības pamati, un attiecīgajai iestādei tas ir jāņem vērā, aizstājot atcelto tiesību aktu. Tomēr Savienības tiesību akta atcelšana ne obligāti ietekmē tā sagatavošanas aktus un ne vienmēr izraisa visas procedūras atcelšanu pirms apstrīdētā akta pieņemšanas neatkarīgi no atceļošā sprieduma motīviem, vai tie būtu saistīti ar lietas būtību vai procesu. Līdz ar to, ja vien konstatētais pārkāpums neizraisa visas procedūras spēkā neesamību, minētās iestādes, lai pieņemtu tiesību aktu, ar kuru paredzēts aizstāt agrāku atceltu vai par spēkā neesošu atzītu tiesību aktu, var no jauna uzsākt procedūru stadijā, kurā šis pārkāpums izdarīts, un nav nepieciešams, lai iespēja no jauna atsākt procedūru būtu skaidri paredzēta piemērojamajā tiesiskajā regulējumā un tādējādi iestādes, kas ir atceltā tiesību akta izdevējas, varētu to izmantot (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 7. novembris, Itālija/Komisija, C-587/12 P, EU:C:2013:721, 12. punkts, un 2016. gada 28. janvāris, *CM Eurologistik* un *GLS*, C-283/14 un C-284/14, EU:C:2016:57, 48.–52. punkts un tajos minētā judikatūra).

57 Šie principi *mutatis mutandis* ir piemērojami konkurences tiesību jomā, ja Savienības tiesa atceļ lēmumu nelikumību dēļ, pašai nelemjot par pārkāpuma faktu un sodu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 15. oktobris, *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 72., 73. un 693. punkts).

58 Otrkārt, ir jāatgādina, ka Tiesa arī ir nospriedusi, ka tādā situācijā kā šajā lietā, ja apstrīdētā lēmuma atcelšana ir balstīta uz procesuālu trūkumu, piemēram, nepietiekamu pamatojumu, un Savienības tiesa nav izmantojusi savu neierobežoto kompetenci, lai grozītu uzlikto naudas sodu, princips *non bis in idem* neliedz Komisijai pieņemt jaunu lēmumu, ar kuru prasītājam tiek uzlikts naudas sods. Proti, nosacījums principa *non bis in idem* piemērošanai ir tāds, ka ir lemts par pārkāpuma faktu vai ir pārbaudīts par to sniegtā vērtējuma tiesiskums. Tādējādi saskaņā ar principu *non bis in idem* ir aizliegts tikai sniegt jaunu vērtējumu pēc būtības par pārkāpuma faktu, kā rezultātā tiktu vai nu piemērota otra sankcija, kas papildinātu pirmo gadījumā, ja notiktu jauna saukšana pie atbildības, vai arī tiktu piemērota pirmā sankcija gadījumā, ja ar otro lēmumu tiktu nolemts saukt pie atbildības, kura pirmajā lēmumā nav atzīta. Savukārt šis princips pats par sevi neizslēdz atkārtotu procesa uzsākšanu par vienu un to pašu pretkonkurences rīcību, ja pirmais lēmums ticis atcelts ar formu saistītu motīvu dēļ, nelemjot par pārmestajiem faktiem pēc būtības, jo atcelšanas lēmums šādā gadījumā nevar tikt uzskatīts par "attaisnošanu" šī termina krimināltiesību izpratnē. Šādā gadījumā ar jauno lēmumu uzliktie sodi tiek nevis pievienoti sodiem, kas tika uzlikti ar atcelto lēmumu, bet gan aizvieto tos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 15. oktobris, *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 60.–62. un 693.–695. punkts).

59 Vispārējā tiesa uzskata, ka nav neviena iemesla, kas pamatotu atšķirīgu pieeju lēmuma, ar kuru ir uzlikts naudas sods, atcelšanas nepietiekama pamatojuma dēļ gadījumā tikai tādēļ vien, ka šis lēmums ir pieņemts saistībā ar izlīguma procedūru. Turklāt, pretēji tam, ko norāda prasītājas, šī sprieduma 56.–58. punktā atgādinātie judikatūras principi *mutatis mutandis* ir jāpiemēro tikai šāda lēmuma daļējas atcelšanas gadījumā, ja šī atcelšana attiecas vienīgi uz daļu, kurā ir uzlikts naudas sods, kā tas šajā gadījumā ir saistībā ar sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunktu, vienlaikus saglabājot šī lēmuma daļu, kurā galīgi ir konstatēta attiecīgā uzņēmuma atbildība par izdarīto pārkāpumu. Proti, šādā gadījumā atkārtots vērtējums pēc būtības par pārkāpuma faktu, kā rezultātā minētais uzņēmums tiktu sodīts vēlreiz, vēl jo vairāk ir izslēgts. Līdz ar to iebildumi, kuri ir saistīti ar tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu pārkāpumu, uzreiz ir jānoraida kā nepamatoti.

60 Tātad ir jāizvērtē, vai saskaņā ar LESD 266. panta pirmo daļu saistībā ar 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) rezolutīvo daļu, ar kuru daļēji ir atcelts sākotnējais lēmums, kā arī galvenajiem motīviem, kas tā atbalstam ir izklāstīti minētajā spriedumā, Komisijai bija tiesības novērst pamatojuma nepietiekamību, kas konstatēta un sodīta ar tādējādi pasludināto atcelšanu, pieņemot apstrīdēto lēmumu, kurā ir norādīts grozīts vai papildināts pamatojums un ar kuru prasītājām ir piemērots tāds pats naudas sods, kāds tām jau ir bijis uzlikts sākotnējā lēmumā.

61 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) rezolutīvās daļas 1) punktā Vispārējā tiesa ir atcēlusi tikai sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunktu, pamatojoties uz to, ka šis lēmums nav pietiekami pamatots LESD 296. panta otrās daļas izpratnē (spriedums, 2016. gada 13. decembris, *Printeos* u.c./Komisija, T-95/15, EU:T:2016:722, 57. un 58. punkts).

62 Šie punkti ir formulēti šādi:

> "57 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka [sākotnējais] lēmums nav pietiekami pamatots un ka pirmais pamats ir jāapmierina, ciktāl ar to ir apgalvota LESD 296. panta otrajā daļā norādītā pienākuma norādīt pamatojumu neizpilde.
>
> 58 Līdz ar to ir jāatceļ [sākotnējā] lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunkts, taču nav jālemj par iebildumu saistībā ar pilnvaru nepareizu izmantošanu un par otro un trešo pamatu, kā arī par pēdējā minētā pieņemamību. Turklāt nav arī jālemj par otro prasījumu daļu, kas izvirzīta pakārtoti."

63 Tāpat kā to norāda Komisija, no minētā izriet, ka Vispārējā tiesa ir atteikusies lemt par pārējiem pamatiem, kuri ir izvirzīti lietā T-95/15 un ar kuriem ir apstrīdēta sākotnējā lēmuma pamatotība, tostarp pamatu par pilnvaru nepareizu izmantošanu, uz ko prasītājas ir norādījušas replikā. Tādējādi prasītājas nevar apgalvot, ka atcelšanas rezolutīvā daļa balstījās uz konstatējumu par būtisku trūkumu vai pilnvaru nepareizu izmantošanu, kas būtībā ietver to, ka Komisijai tiek pārmests, ka tā ir izklāstījusi pamatojumu, kurš neatbilst patiesībai vai realitātei.

64 Attiecībā uz minētās atcelšanas rezolutīvās daļas tiesiskajām sekām ir jāatgādina, ka atbilstoši LESD 264. panta pirmajai daļai šīs rezolutīvās daļas sekas ir tikai "attiecīgā tiesību akta", t.i., sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunkta, atzīšana "par spēkā neesošu", neņemot vērā ne konstatētā procesuālā trūkuma "smaguma" pakāpi, ne pārkāptās procesuālās normas juridisko statusu. Šajā ziņā ir jāprecizē, ka vairākas procesuālās garantijas kā būtiski procedūras noteikumi LESD 263. panta otrās daļas izpratnē, uz kuru pārkāpumu var tikt norādīts pēc savas ierosmes un kuri var izraisīt apstrīdētā tiesību akta atcelšanu, ir augstāka juridiskā spēka tiesību normas, tāpat kā tiesības uz aizstāvību Hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tas pats attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi atbilstoši Hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktam un LESD 296. panta otrajai daļai, uz kuru ir balstīta sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunkta atcelšana.

65 Līdz ar to ir jākonstatē, ka sākotnējā lēmuma daļējai atcelšanai, kas pasludināta 2016. gada 13. decembra spriedumā *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722), bija tikai un vienīgi procesuāls tvērums šī sprieduma 56. un 58. punktā minētās judikatūras izpratnē, ciktāl ar to Komisija tika kritizēta par to, ka tā nav izklāstījusi pietiekamu pamatojumu attiecībā uz naudas sodu aprēķināšanas veidu, neļaujot ne prasītājām to lietderīgi apstrīdēt, ne Vispārējai tiesai veikt savu tiesiskuma pārbaudi pēc būtības, it īpaši attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu (spriedums, 2016. gada 13. decembris, *Printeos* u.c./Komisija, T-95/15, EU:T:2016:722, 49. un 55. punkts).

66 Ir taisnība, ka 2016. gada 13. decembra sprieduma *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) 55. punktā Vispārējā tiesa arī ir norādījusi, ka "[sākotnējā] lēmuma [..] 92. apsvērumā ietvertais īsais pamatojums varēja radīt kļūdainu priekšstatu, ka galvenais iemesls attiecīgajiem uzņēmumiem piemēroto pamatsummu pielāgošanai bija tas, ka tie visi bija vismaz salīdzināmās situācijās, kas saistītas ar to komercdarbības "viena produkta" raksturu", [un tas] "tomēr, kā to Komisija ir atzinusi šajā tiesvedībā, *Hamelin* gadījumā [..] tā nebija". Tomēr ar šiem apgalvojumiem galvenokārt ir veikta atsauce uz nepilnīgu un nesaprotamu pamatojumu šajā ziņā, kas veido kardinālu nepietiekama pamatojuma gadījumu LESD 296. panta otrās daļas izpratnē. Tādējādi no tā nevar secināt, ka Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka Komisijai bija nodoms maldināt attiecīgās personas vai Savienības tiesu vai apzināti izklāstīt faktus, kuri neatbilst patiesībai vai realitātei, un, vēl mazāk, ka, atceļot sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunktu, Vispārējās tiesas mērķis bija kritizēt šādu pieeju.

67 No tā izriet, ka Komisija, apstrīdētā lēmuma 7. apsvērumā norādot, ka sākotnējā lēmuma daļējai atcelšanai nepietiekama pamatojuma dēļ ir tikai procesuāls tvērums un tādējādi tā nevarot tikt uzskatīta par attaisnošanu Hartas 50. panta izpratnē, ir ievērojusi judikatūras prasības, kuras ir minētas šī sprieduma 56. un 58. punktā, un tādēļ tai bija tiesības atsākt administratīvo procedūru no brīža, kad notikusi nelikumība, proti, principā no sākotnējā lēmuma pieņemšanas brīža.

68 Visbeidzot ir jānoraida arī pārējie iebildumi, kurus prasītājas ir izvirzījušas šī pamata pamatojumam. Pirmkārt, pretēji tam, ko tās norāda, kamēr vien Komisija ievēro prasības, kuras ir atgādinātas šī sprieduma 56.–59. punktā, un tas tā ir šajā gadījumā, apstrīdētajā lēmumā izmantotais formulējums, lai aprakstītu tās pieeju, proti, "grozīt", "atkārtoti pieņemt" (7. apsvērums) vai "aizstāt" (rezolutīvās daļas 1. pants, ar kuru aizstāts sākotnējā lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunkts), nav noteicošs. Otrkārt, tā kā šī sprieduma 56. un 58. punktā atgādinātā judikatūra ir balstīta uz LESD 266. panta pirmās daļas tvēruma interpretāciju, prasītājas nevar pamatoti atsaukties uz to, ka Regulā Nr. 1/2003 nav atbilstoša juridiskā pamata šajā ziņā (skat. pēc analoģijas spriedumu, 2016. gada 28. janvāris, *CM Eurologistik* un *GLS*, C-283/14 un C-284/14, EU:C:2016:57, 52. punkts). Treškārt, tās arī nevar pamatoti norādīt, ka sākotnējā lēmuma galīgais raksturs nepieļaujot, ka tiek pieņemts jauns lēmums, ar kuru tiek aizstāts, grozīts vai papildināts sākotnējais lēmums attiecībā uz tā atcelto daļu, jo pretējā gadījumā šī sprieduma 58. punktā minētā judikatūra zaudētu jēgu. Gluži pretēji, ņemot vērā, ka prasītājas nav apstrīdējušas sākotnējā lēmuma daļu, kurā ir konstatēta to atbildība par attiecīgo pārkāpumu, un tādējādi 2016. gada 13. decembra spriedumā *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) Vispārējai tiesai nebija lūgts lemt par to, vienīgi šī daļa ir kļuvusi galīga (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 14. novembris, *British Airways*/Komisija, C-122/16 P, EU:C:2017:861, 80.–85. punkts), un princips *ne bis in idem* – kas aizliedz tikai sniegt jaunu vērtējumu pēc būtības par pārkāpuma faktu, it īpaši, lai noteiktu otro sodu, – noteikti nav piemērojams šajā lietā (skat. šī sprieduma 59. punktu).

69 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida kā pilnībā nepamatots.

B. Par otro pamatu, kas ir saistīts ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, nosakot naudas soda apmēru

1. Atgādne par lietas dalībnieču galvenajiem argumentiem

70 Ar šo pamatu prasītājas norāda uz vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu tām par sliktu saistībā ar tām uzliktā naudas soda pamatsummas noteikšanu, kurš konkrēti ir saistīts ar dažādu samazinājuma likmju piemērošanu saskaņā ar Pamatnostādņu 37. punktu. Tā kā piešķirtās samazinājuma likmes ir balstītas uz attiecīgo uzņēmumu "viena produkta" raksturu, prasītājas atgādina, ka tās bija vienīgie uzņēmumi, kam šī likme (90 %) precīzi sakrīt ar to "viena produkta" ražošanas īpatsvaru (90 %), lai gan šīs likmes bija augstākas nekā visu pārējo uzņēmumu attiecīgie "viena produkta" ražošanas īpatsvara rādītāji. Tādējādi *Bong*, kuras "viena produkta" ražošanas īpatsvars bija 80 %, esot piemērots samazinājums par 88 %. Tomēr, ja prasītājas būtu saņēmušas tādu pašu "palielinājuma likmi", tām, ņemot vērā, ka to "viena produkta" ražošanas īpatsvars bija par desmit punktiem augstāks nekā *Bong* "viena produkta" ražošanas īpatsvars, tiktu piemērota samazinājuma likme 99 % apmērā.

71 Pirmkārt, prasītājas norāda uz šīs pieejas diskriminējošo raksturu attiecībā uz tām saistībā ar procentuālo daļu, ko veido to pielāgotā pamatsumma attiecībā pret to kopējo apgrozījumu, salīdzinot ar *Bong* un *Hamelin* situācijām. Prasītājām piemērotais naudas sods – pirms samazinājumiem, kuri piešķirti atbilstoši paziņojumam par sadarbību, izlīguma procedūrai un maksātspējai, – esot līdzvērtīgs 9,7 % no to kopējā apgrozījuma, lai gan *Bong* un *Hamelin* uzliktie naudas sodi pēc pamatsummu "pielāgošanas" esot bijuši tikai 4,7 % un 4,5 % no to attiecīgajiem kopējiem apgrozījumiem. Šis nevienlīdzīgais rezultāts, kas saistīts ar atšķirību attiecībā uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto maksimālo 10 % apmēru no kopējā apgrozījuma, esot pamatojams nevis ar Pamatnostādnēs paredzētās aprēķina metodes piemērošanu tāda naudas soda uzlikšanai, "kurš ir pamatots, ņemot vērā" izdarītā pārkāpuma "smagumu un ilgumu", bet ar to, ka Komisija esot no tās atkāpusies, izņēmuma kārtā, izmantojot savu novērtējuma brīvību atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam, veikdama naudas sodu pamatsummu pielāgošanu saistībā ar maksimālo 10 % apmēru pirms jebkādas turpmākas samazināšanas.

72 Prasītājas uzskata, ka pielāgošana, kas izpaužas tādējādi, ka pamatsummas netiek samazinātas vienlīdzīgi starp uzņēmumiem – 11,8 miljoni EUR attiecībā uz prasītājām, 13,8 miljoni EUR attiecībā uz *Bong* un 22,6 miljoni EUR attiecībā uz *Hamelin* –, ir radījusi tām nelabvēlīgu diskriminējošu attieksmi, jo no tās izrietošajiem apmēriem, pretēji tam, kas ir pieprasīts Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā, nav saistības ar uzņēmumu attiecīgajiem lielumiem un ekonomiskajām spējām, kuri noteikti atkarībā no to attiecīgajiem kopējiem apgrozījumiem, t.i., 121 miljona EUR attiecībā uz prasītājām, 296 miljoniem EUR attiecībā uz *Bong* un 501 miljona EUR attiecībā uz *Hamelin*. Proti, prasītājām piemērotais naudas sods esot tuvu maksimālajam 10 % apmēram, savukārt naudas sodi, kuri ir uzlikti *Bong* un *Hamelin*, nesasniedzot pat pusi no to attiecīgajiem maksimālajiem apmēriem. Tomēr bez pielāgošanas visi šie naudas sodi esot sasnieguši šo maksimālo apjomu, proti, 12,1 miljonu EUR attiecībā uz prasītājām, 29,6 miljonus EUR attiecībā uz *Bong* un 50,1 miljonu EUR attiecībā uz *Hamelin*. Tādējādi naudas sodam, kas ir ticis uzlikts prasītājām pēc pielāgošanas, esot bijis jābūt daudz mazākam nekā naudas sodiem, kas uzlikti *Bong* un *Hamelin*, kuru apgrozījumi attiecīgi ir divas un četras reizes lielāki nekā prasītāju apgrozījums.

73 Prasītājas apstrīd, ka tās ir "saņēmušas dāsnu samazinājumu", jo naudas sods, kas izriet no maksimālā 10 % apmēra piemērošanas, ir ticis samazināts tikai par 0,3 % (līdz 9,7 %), salīdzinot ar daudz būtiskākiem samazinājumiem, kurus ir saņēmušas *Bong* un *Hamelin*, lai gan pārkāpuma smagums un ilgums arī bija identiski. Turklāt maksimālā 10 % apmēra pareiza piemērošana nebūtu izraisījusi "ievērojami" lielāka galīgā naudas soda uzlikšanu prasītājām, jo tas būtu palielinājies tikai par 140 000 EUR, kas ir pavisam nenozīmīgs apmērs, ņemot vērā samazinājumus, kas piešķirti *Bong* un *Hamelin*, pateicoties to pamatsummu pielāgošanai. Šajā lietā atšķirīgā attieksme tieši esot nevis

maksimālā 10 % apmēra kā "nepārsniedzama sliekšņa" judikatūras izpratnē piemērošanas rezultāts, bet gan pamatsummu pielāgošanas izņēmuma kārtā atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam, kas atšķiras no tajās paredzētās aprēķina metodes, rezultāts. Turklāt maksimālais 10 % apmērs esot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā "likumīgi noteikts" kritērijs, lai noteiktu naudas sodus, tāpat kā pārkāpuma smaguma un ilguma kritēriji šīs pašas regulas 23. panta 3. punkta izpratnē.

74 Prasītājas apgalvo, ka šī nevienlīdzīgā attieksme nav objektīvi pamatota. Savā 2011. gada 16. jūnija spriedumā *Putters International*/Komisija (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. punkts) Vispārējā tiesa pati esot atzinusi, ka Pamatnostādņu metodikai ir raksturīgi, ka atbildību mīkstinošiem apstākļiem nav iedarbības tādu uzņēmumu gadījumā, kuru "viena produkta" ražošanas īpatsvars ir augsts, un esot atteikusies no naudas sodu pielāgošanas. Tomēr, lai gan šajā gadījumā Komisija varēja atkāpties no šīs metodikas ar norādīto mērķi, ka attiecībā uz *Mayer-Kuvert* atzītie atbildību mīkstinošie apstākļi ir ietekmējuši naudas sodu, kas tai ir ticis uzlikts, šī pieeja nevarot būt objektīvi pamatota, jo tās sekas ir tādas, ka attieksme pret prasītājām esot diskriminējoša salīdzinājumā ar *Bong* un *Hamelin*, un vienīgais atšķirošais elements starp trijiem uzņēmumiem ir bijis to kopējais apgrozījums. Proti, neveicot pamatsummu "pielāgošanu" izņēmuma kārtā, visi naudas sodi būtu sasnieguši maksimālo 10 % apmēru atbilstoši mērķim, kas paredzēts Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā, kurā ir pieļauts, ka "naudas sodi ir atšķirīgi atkarībā no sodīto uzņēmumu lieluma un ekonomiskās spējas, un tādējādi, jo lielāks ir apgrozījums, jo lielāks var būt naudas sods".

75 Prasītājas uzskata, ka atšķirības saistībā ar "viena produkta" ražošanas īpatsvara rādītājiem starp prasītājām (90 %), no vienas puses, un *Bong* (80 %) un *Hamelin* (17 %), no otras puses, nevar objektīvi pamatot to, ka prasītājām uzliktais naudas sods ir tuvu maksimālajam 10 % apmēram no to kopējā apgrozījuma, savukārt naudas sodi, kuri uzlikti *Bong* un *Hamelin*, nesasniedz pat pusi no to attiecīgajiem maksimālajiem apmēriem. Tās esot vēl vairāk diskriminētas attiecībā pret *Hamelin*, kuras darbībai nebija pat "viena produkta" rakstura. Proti, 2012. gadā *Hamelin* neesot veikusi nevienu produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanu, un tādējādi tās "viena produkta" ražošanas īpatsvars esot bijis 0 %, nevis 17 %. Nevienlīdzīgo attieksmi nevarot arī objektīvi pamatot ar prasītāju nepielāgotās pamatsummas relatīvo nozīmīgumu (118 235 000 EUR), no vienas puses, un *Bong* un *Hamelin* nepielāgoto pamatsummu relatīvo nozīmīgumu (115 500 000 EUR un 150 717 000 EUR), no otras puses. Savukārt attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma esot sasniegusi gandrīz maksimālo 10 % apmēru no to kopējā apgrozījuma (9,7 %), atšķirībā no *Bong* un *Hamelin*, kuru nepielāgotās pamatsummas neesot sasniegušas pat pusi no to maksimālā apmēra (attiecīgi 4,7 % un 4,5 %).

76 Prasītājas apstrīd Komisijas argumentu, ka tām piemērotā samazinājuma likme ir vismazākā iespējamā likme, kas ļauj samazināt pamatsummu zem maksimālā 10 % apmēra. Proti, *Bong* esot piemērota samazinājuma likme 88 % apmērā, lai gan likme 75 % apmērā esot bijusi pietiekama, lai tās pamatsumma (115 500 000 EUR) būtu mazāka par šo maksimālo apmēru (29 631 227 EUR). Tāpat saskaņā ar šīm pašām tabulām *Hamelin* esot piemērota samazinājuma likme 85 % apmērā, lai gan likme 67 % apmērā esot bijusi pietiekama, lai tās pamatsumma (150 717 000 EUR) būtu mazāka par šo maksimālo apmēru (50 170 600 EUR). Prasītājas uzskata, ka Komisijas pienākums samazināt to naudas sodu, piemērojot augstāku likmi, kas ir proporcionāla atšķirībai starp to "viena produkta" ražošanas īpatsvaru un pārējo uzņēmumu "viena produkta" ražošanas īpatsvaru, tieši izriet no vispārējā vienlīdzīgas attieksmes principa. Proti, tās esot bijušas vienīgie sodītie uzņēmumi, kuru samazinājuma likme (90 %) nav tikusi palielināta saistībā ar to "viena produkta" ražošanas īpatsvaru (90 %), savukārt samazinājuma likmes, kuras piemērotas *Bong* (88 %) un *GPV* (98 %), bija augstākas nekā to reālie attiecīgie "viena produkta" ražošanas īpatsvara rādītāji (80 % un 93 %). *Hamelin* gadījumā samazinājuma likme esot sasniegusi pat 85 %, lai gan tās "viena produkta" ražošanas īpatsvars bija 0 %, jo nekas nepamatojot to, ka tiek ņemts vērā tās agrākā meitasuzņēmuma, kas 2010. gada tika pārdots *Bong*, īpatsvars 17 % apmērā. Tādējādi, lai novērstu šo diskrimināciju, samazinājuma likmei, kas esot bijusi jāpiešķir prasītājām atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam, esot jābūt 95,3671 %, nevis 90 %, lai to pamatsumma pēc pielāgošanas tiktu samazināta līdz 4,5 % no to kopējā apgrozījuma 2013. gadā.

77 Otrkārt, prasītājas pakārtoti arī apgalvo, ka tās ir tikušas diskriminētas saistībā ar pamatsummām, kādas tās ir tikušas pielāgotas. Apstrīdētajā lēmumā esot pievērsta liela nozīme nepielāgoto pamatsummu "relatīvajam nozīmīgumam" kā kritērijam, ar kuru tiek noteikta samazinājuma likme, kas piemērojama katram uzņēmumam atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam. Taču, ņemot vērā nepielāgotās pamatsummas, prasītājas esot diskriminētas arī attiecībā pret *GPV*. Tā esot saņēmusi samazinājuma likmi 98 % apmērā, atšķirībā no samazinājuma likmes 90 % apmērā, kas piešķirta prasītājām, un tādējādi tās pielāgotā pamatsumma veidojot tikai 2 % no nepielāgotās pamatsummas. Savukārt attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma esot 10 % no to nepielāgotās pamatsummas, t.i., piecas reizes vairāk nekā *GPV* gadījumā.

78 Šai nevienlīdzīgajai attieksmei neesot objektīva pamatojuma. Atšķirība saistībā ar "viena produkta" ražošanas īpatsvaru starp prasītājām un *GPV* neesot pietiekami svarīga šajā ziņā, jo *GPV* "viena produkta" ražošanas īpatsvars (93 %) bija tikai par trīs punktiem augstāks nekā prasītāju "viena produkta" ražošanas īpatsvars (90 %). Ņemot vērā *GPV* piešķirto samazinājuma likmi 98 % apmērā, prasītājām esot bijusi jāpiemēro samazinājuma likme 94,84 % apmērā, 11 823 500 EUR vietā samazinot to pielāgoto pamatsummu līdz 6 100 926 EUR. Šī pieeja esot pielietojama arī attiecībā uz nepielāgoto pamatsummu relatīvo nozīmīgumu, jo prasītāju nepielāgotā pamatsumma esot bijusi tikai par 14,5 % lielāka nekā *GPV* nepielāgotā pamatsumma (118 235 000 EUR salīdzinājumā ar 103 196 000 EUR), bet to pielāgotā pamatsumma esot par 472,8 % lielāka nekā *GPV* pielāgotā pamatsumma (11 823 500 EUR salīdzinājumā ar 2 063 920 EUR). Taču samazinājuma likmes 94,84 % apmērā piešķiršana prasītājām būtu izraisījusi to, ka to pielāgotā pamatsumma būtu 5,16 % no to nepielāgotās pamatsummas salīdzinājumā ar 2 % attiecībā uz *GPV*. Apgalvojot, ka *GPV* nepielāgotā pamatsumma veido 17,45 % no prasītāju nepielāgotās pamatsummas, Komisija turklāt pati esot atzinusi, ka līdzsvars starp naudas sodiem, kuri uzlikti prasītājām un *GPV*, nav ticis saglabāts.

79 Komisija lūdz noraidīt šo pamatu kopumā.

80 Tā apstrīd, ka maksimālais 10 % apmērs no kopējā apgrozījuma Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta izpratnē ir naudas sodu gradācijas kritērijs. Runa esot par nepārsniedzamu robežu, likumisku maksimālo apmēru, ko sods neatkarīgi no tā, kāda būtu izmantotā aprēķina metode, nedrīkstot pārsniegt, lai novērstu, ka tiek uzlikti nesamērīgi un pārmērīgi naudas sodi, kurus attiecīgais uzņēmums nebūs spējīgs samaksāt. Šis mērķis esot jākombinē ar nepieciešamību nodrošināt, lai naudas sodam būtu pietiekami preventīvs raksturs. Šajā nolūkā maksimālais 10 % apmērs tiekot aprēķināts, pamatojoties uz attiecīgā uzņēmuma lielumu un ekonomisko spēju, kādi tie izriet no tā kopējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms naudas soda uzlikšanas. Turklāt šādi novērtētā maksimālā apmēra priekšrocība esot paredzamība atbilstoši tiesiskās drošības un sodu tiesiskuma principiem. Šī paredzamība esot nostiprināta izlīguma procedūrā, kurā attiecīgajam uzņēmumam ir jāapstiprina tā naudas soda maksimālais apmērs, kas tam var tikt piemērots. Tādējādi – atšķirībā no pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem, kuri paredzēti Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā un kuru piemērošanai Komisijai esot plaša novērtējuma brīvība, – maksimālais 10 % apmērs neesot kritērijs, kas paredzēts naudas sodu aprēķināšanai, bet tam esot atsevišķs un neatkarīgs mērķis. Tāpat runa esot nevis par maksimālo naudas sodu, kas būtu piemērojams tikai vissmagāko pārkāpumu gadījumā, bet par nepārsniedzamu slieksni, kura piemērošanas vienīgās sekas esot tādas, ka naudas soda apmērs, kas aprēķināts tikai atkarībā no pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem, tiek samazināts līdz maksimālajam atļautajam apmēram.

81 Turklāt Komisija apstrīd, ka šajā gadījumā tā būtu pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu. Tā kā maksimālais 10 % apmērs no kopējā apgrozījuma ir nepārsniedzams slieksnis, nevis naudas sodu gradācijas kritērijs, tikai tas vien, ka naudas sods, kas ir piemērots kādam uzņēmumam, ir tuvu šim maksimālajam apmēram – atšķirībā no citu aizliegtās vienošanās dalībnieku naudas soda –, nevarot radīt minētā principa pārkāpumu. Turklāt atšķirības starp naudas sodiem proporcijas no kopējā apgrozījuma ziņā esot "raksturīgas" Pamatnostādņu 13. punktā paredzētajai aprēķina metodei, kura neesot balstīta uz attiecīgo uzņēmumu kopējo apgrozījumu. Līdz ar to salīdzinājumi, kuru pamatā ir proporcijas, ko veido naudas sodi no kopējā apgrozījuma, vai atšķirības starp minētajām proporcijām

un maksimālo 10 % apmēru, neesot atbilstoši un nevarot pamatot nevienlīdzīgu attieksmi pret prasītājām. Proti, lai ievērotu vienlīdzīgas attieksmes principu, Komisijai neesot jānodrošina, lai naudas sodu, kuri uzlikti vienā un tajā pašā pārkāpumā iesaistītiem uzņēmumiem, galīgais apmērs atspoguļotu diferenciāciju starp tiem attiecībā uz to kopējo apgrozījumu. Ja Komisija katram no tiem piemēro naudas sodus, kas atbilst izdarītā pārkāpuma smagumam un ilgumam, tai nevarot pārmest, ka dažiem uzņēmumiem piemērotā naudas soda apmērs, ņemot vērā apgrozījumu, ir lielāks nekā citiem uzņēmumiem piemērotais. Vēl jo vairāk, neesot iespējams secināt, ka pastāv nevienlīdzīga attieksme, salīdzinot attiecību starp katra uzņēmuma naudas sodu starpsummu un maksimālo 10 % apmēru.

82 Komisija precizē, ka vienlīdzīgas attieksmes princips ir pakļauts ierobežojumiem, kuri izriet no nepieciešamības to piemērot kopā ar citiem vispārējiem tiesību principiem, piemēram, tiesiskuma principu, sodu individualizācijas principu vai prasību, lai naudas sodam būtu pietiekama preventīva iedarbība. Tādējādi uzņēmums, lai panāktu naudas soda, kas tam ir ticis uzlikts, samazinājumu, savā labā nevar atsaukties uz kļūdu, kura ir pieļauta kādam citam uzņēmumam piemērotā naudas soda apmēra noteikšanā. Pat pieņemot, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu naudas sodu, kuri ir uzlikti *Bong*, *Hamelin* vai *GPV*, apmēra noteikšanā un šiem naudas sodiem būtu bijis jābūt lielākiem, šī kļūda nepamatojot prasītājām uzliktā naudas soda lielāku samazināšanu. Šajā gadījumā tā esot piemērojusi vienu un to pašu naudas sodu aprēķina metodi attiecībā uz visiem uzņēmumiem, un vienīgā atšķirība bija saistīta ar nedaudz atšķirīgām samazinājuma likmēm, kuras piešķirtas katram uzņēmumam. Taču šīs atšķirības esot balstītas uz objektīviem iemesliem, kuri ir saistīti ar katra uzņēmuma situāciju, un nepieciešamību nodrošināt, lai naudas sodiem būtu pietiekami preventīvs raksturs, kas tādējādi esot objektīvi pamatots diferenciācijas faktors. Vienlīdzīgas attieksmes principam pretrunā neesot arī tas, ka samazinājuma likmes tiek piemērotas tā, lai saglabātu saikni starp dažādo naudas sodu nepielāgotajām pamatsummām.

83 Komisija apstrīd, ka tā attiecībā uz prasītājām būtu pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, pielāgojot naudas sodu pamatsummas un atkāpjoties no Pamatnostādnēs paredzētās metodes. Tā atgādina, ka prasītājas pašas ir lūgušas veikt šo pielāgošanu izņēmuma kārtā izlīguma procedūras laikā un ir saņēmušas dāsnu samazinājuma likmi 90 % apmērā, kas atbilst to "viena produkta" ražošanas īpatsvaram, padarot prasītāju naudas sodu par pielāgotu to izdarītā pārkāpuma smagumam un ilgumam. Pēc Komisijas domām, ja tā būtu piemērojusi maksimālo 10 % apmēru, šis naudas sods būtu bijis ievērojami lielāks, proti, pamatojoties uz kopējo apgrozījumu 2013. gadā – 12 173 000 EUR, kopējo apgrozījumu 2015. gadā – 13 166 700 EUR un kopējo apgrozījumu 2016. gadā – 16 282 000 EUR. Savukārt ar prasītāju lūgto aprēķina metodi netiktu nodrošināta labāka naudas sodu atbilstība pārkāpuma, ko izdarījis katrs uzņēmums, smagumam un ilgumam, bet šis rezultāts varētu tikt noteikts vienīgi, izmantojot maksimālo 10 % apmēru. Turklāt *Mayer-Kuvert* mazāk nozīmīgajai dalībai neesot bijusi nekāda ietekme, un naudas sodu apmēri katrā ziņā būtu bijuši atšķirīgi. Tādēļ nevarot pārmest Komisijai, ka tā prasītājām ir uzlikusi naudas sodu, kas nav balstīts ne uz to izdarītā pārkāpumu smagumu, ne uz tā ilgumu.

84 Saistībā ar šī pamata pirmo daļu Komisija atbild, ka tā nav piemērojusi "viena produkta" ražošanas īpatsvara rādītājus lineāri, piešķirot katram uzņēmumam samazinājuma likmi, kas ir vienāda vai proporcionāla tā "viena produkta" ražošanas īpatsvaram, jo nevienā Savienības tiesību normā nav noteikts pienākums to darīt. Ņemot vērā "viena produkta" ražošanas īpatsvaru, tā esot arī mēģinājusi saglabāt saikni starp nepielāgotajām pamatsummām, kas atspoguļoja katra uzņēmuma dalību aizliegtās vienošanās darbībās. Turklāt, lai naudas sods būtu preventīvs, esot nepieciešams, lai piemērotais samazinājums būtu vismazākais iespējamais, kas ļauj samazināt pamatsummu zem maksimālā 10 % apmēra. Taču ar prasītāju naudas soda pamatsummas pielāgošanu atbilstoši augstākai likmei, kas ir proporcionāla atšķirībai starp to "viena produkta" ražošanas īpatsvaru un pārējo uzņēmumu "viena produkta" ražošanas īpatsvaru, tām tiktu uzlikts naudas sods, kas nav pietiekami preventīvs. Turklāt prasītājas esot saņēmušas būtiskāku samazinājumu nekā *Bong* un *Hamelin*, jo pielāgotās pamatsummas bijušas attiecīgi 11 823 500 EUR, 13 860 000 EUR un 22 607 550 EUR. Attiecībā uz *Bong* Komisija precizē, ka, lai gan tai tikusi piemērota samazinājuma likme (88 %), kas ir lielāka nekā tās "viena produkta" ražošanas īpatsvars (80 %), tās pielāgotā pamatsumma (13 860 000 EUR) absolūtos

skaitļos bija lielāka nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma (11 823 500 EUR), lai gan prasītāju pārdošanas apjoms un nepielāgotā pamatsumma (143 316 000 EUR un 118 235 000 EUR) bija lielāki nekā *Bong* pārdošanas apjoms un nepielāgotā pamatsumma (140 000 000 EUR un 115 500 000 EUR). Attiecībā uz *Hamelin* – Komisija tai esot piemērojusi viszemāko samazinājuma likmi no visiem uzņēmumiem (85 %). Tikai *GPV* esot saņēmusi būtiskāku samazinājuma likmi nekā prasītājas, tādēļ ka, pirmkārt, tās "viena produkta" ražošanas īpatsvars bija augstāks vai pat visaugstākais (93 %) un, otrkārt, lai nodrošinātu, ka tās pielāgotā pamatsumma būtu mazāka par maksimālo 10 % apmēru no tās kopējā apgrozījuma, tai bija jāpiešķir minimālā samazinājuma likme 98 % apmērā. Prasītāju situācija tomēr esot bijusi atšķirīga, jo to "viena produkta" ražošanas īpatsvars bija 90 % un minimālā samazinājuma likme, kas nepieciešama, lai to pielāgotā pamatsumma būtu mazāka par maksimālo 10 % apmēru no to kopējā apgrozījuma 2013. gadā, bija 89,9 % (88,9 % saistībā ar kopējo apgrozījumu 2015. gadā un 86,2 % saistībā ar kopējo apgrozījumu 2016. gadā). Visbeidzot, "viena produkta" ražošanas īpatsvara lineāra ņemšana vērā nozīmētu, ka tam tiek piešķirta pārmērīga nozīme, un būtu izraisījusi netaisnīgas sekas. Tādējādi *Mayer-Kuvert*, kuras "viena produkta" ražošanas īpatsvars bija 76 %, pielāgotā pamatsumma esot lielāka (57 769 000 – 70 % = 13 864 560 EUR) nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma (118 235 000 – 90 % = 11 823 500 EUR), lai gan prasītāju nepielāgotā pamatsumma bija divas reizes lielāka nekā *Mayer-Kuvert* nepielāgotā pamatsumma (118 235 000 EUR attiecībā uz prasītājām, salīdzinot ar 57 769 000 EUR attiecībā uz *Mayer-Kuvert*). Komisija no tā secina, ka samazinājuma likme, kas piemērota katram uzņēmumam, izriet no vispārēja vairāku faktoru novērtējuma, nevis tikai no "viena produkta" ražošanas īpatsvara. Patiesībā prasītāju mērķis esot bijis gūt labumu no samazinājuma likmēm, kas piemērotas citiem uzņēmumiem, nevis novērst nelikumību. Katrā ziņā, ņemot vērā to kopējo apgrozījumu 2015. gadā, prasītāju naudas soda pielāgotā pamatsumma veidojot nevis 9,7 %, bet 8,97 % no šī apgrozījuma.

85 Komisija no tā secina, ka prasītāju izvirzītie iebildumi nav iedarbīgi, ciktāl ar tiem prasītājas mēģina pārveidot maksimālo 10 % apmēru par kritēriju naudas sodu aprēķināšanai. Tomēr no pastāvīgās judikatūras izrietot, ka summas, kas iegūtas no starpposma aprēķiniem, var pārsniegt minēto maksimālo apmēru. Attiecībā uz naudas sodu galīgajiem apmēriem Komisija norāda, ka prasītājas nevar tikt salīdzinātas ar *GPV*, kurai ar augstāku "viena produkta" ražošanas īpatsvaru (98 %) nekā prasītāju īpatsvars un nedaudz mazāku nepielāgoto pamatsummu (103 196 000 EUR) ir noteikta pielāgotā pamatsumma, kas veido 9,6 % no tās kopējā apgrozījuma, t.i., tikai par 0,1 % mazāk nekā procentuālais apmērs, ko veido attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma, t.i., 9,7 %, un galīgais naudas sods, kas atbilst augstākai likmei (7,07 %) no tās kopējā apgrozījuma, nekā tas, ko veido prasītāju galīgais naudas sods (3,88 % vai 2,9 % attiecībā uz kopējo apgrozījumu 2015. gadā vai 2016. gadā). Prasītājas nevarot tikt salīdzinātas arī ar *Mayer-Kuvert*, kuras galīgais naudas sods esot lielāks par prasītāju naudas sodu absolūtos skaitļos (4 991 000 EUR salīdzinājumā ar 4 729 000 EUR), lai gan *Mayer-Kuvert* dalība pārkāpumā bija mazāk būtiska un tās pārdošanas apjoms bija mazāks par pusi no prasītāju pārdošanas apjoma (70 023 181 EUR salīdzinājumā ar 143 316 000 EUR).

86 Saistībā ar šī pamata otro daļu Komisija atgādina, ka pamatsummu pielāgojumu mērķis nebija automātiski piemērot katra no uzņēmumiem "viena produkta" ražošanas īpatsvaru, bet, pirmām kārtām, ņemot vērā minēto īpatsvaru, samazināt naudas sodu par procentuālo daļu, kas ir nepieciešama, lai katra uzņēmuma naudas soda nepielāgotā pamatsumma būtu mazāka par maksimālo 10 % apmēru, un, otrām kārtām, saglabāt līdzsvaru starp naudas sodiem, kuri uzlikti pēc šiem pielāgojumiem. Runājot par *GPV*, nepielāgotā pamatsumma (103 196 000 EUR) esot 87,2 % no prasītāju nepielāgotās pamatsummas (118 235 000 EUR), kas tādējādi par 12,7 % pārsniedzot *GPV* nepielāgoto pamatsummu. Turklāt *GPV* "viena produkta" ražošanas īpatsvars (93 %) esot bijis augstāks par prasītāju "viena produkta" ražošanas īpatsvaru (90 %). Pēc Komisijas domām, lai arī *GPV* pielāgotā pamatsumma (2 063 920 EUR) veido 17,45 % no attiecībā uz prasītājām pielāgotās pamatsummas (11 823 500 EUR), tā esot balstīta uz vispārēju visu objektīvo apstākļu, kuri ir saistīti ar katra uzņēmuma situāciju, novērtējumu. Aprēķinot prasītāju naudas sodu, Komisijai neesot bijis neviena iemesla veikt pielāgošanu tikai salīdzinājumā ar *GPV*. Tādējādi prasītāju nepielāgotā pamatsumma esot bijusi arī lielāka par 2,32 % salīdzinājumā ar *Bong* nepielāgoto pamatsummu, par 204 % lielāka salīdzinājumā ar *Mayer-Kuvert* nepielāgoto pamatsummu un par 21,56 % lielāka salīdzinājumā ar

Hamelin nepielāgoto pamatsummu. Tomēr, pirmkārt, *GPV* "viena produkta" ražošanas īpatsvars (93 %), kas ir augstāks nekā prasītāju "viena produkta" ražošanas īpatsvars, esot pamatojis būtiskāku samazinājumu par samazinājumiem, kuri piešķirti citiem uzņēmumiem, un, otrkārt, – atšķirībā no prasītāju situācijas – minimālais samazinājums, kas nepieciešams, lai samazinātu *GPV* pielāgoto pamatsummu zem maksimālā 10 % apmēra, esot bijis 98 %. Līdz ar to iespējamā nevienlīdzīgā attieksme esot bijusi objektīvi pamatota. Patiesībā ar samazinājuma likmes 90 % apmērā piemērošanu prasītājas esot saņēmušas priekšrocību, lai gan, ņemot vērā to kopējo apgrozījumu 2015. gadā (vai 2016. gadā), minimālais samazinājums, kas nepieciešams, lai pielāgotā pamatsumma būtu mazāka par maksimālo 10 % apmēru, būtu bijusi 88,9 % (2015. gadā) vai 86,2 % (2016. gadā).

2. Ievada apsvērumi

87 Ar šo pamatu prasītājas norāda uz vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu attiecībā uz tām, piemērojot uzlikto naudas sodu aprēķina metodi, it īpaši pamatsummu pielāgošanas metodi saskaņā ar Pamatnostādņu 37. punktu, kuras kopsavilkums ir atspoguļots A tabulā, kas ietverta apstrīdētā lēmuma 22. apsvērumā.

88 Prasītājas galvenokārt pārmet Komisijai, ka tā ir piemērojusi tām diskriminējošu samazinājuma likmi 90 % apmērā, kas precīzi atbilst to "viena produkta" ražošanas īpatsvaram, bet atšķiras no likmes, kuru esot saņēmuši pārējie uzņēmumi, it īpaši *Bong* un *Hamelin*. Šī pamatsummu diskriminējošā pielāgošana esot izraisījusi to, ka attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma esot 9,7 % no to kopējā apgrozījuma, lai gan *Bong* un *Hamelin* pielāgotās pamatsummas esot tikai 4,7 % un 4,5 % no to attiecīgajiem kopējiem apgrozījumiem. Šīs dažādās atšķirības attiecībā pret maksimālo 10 % apmēru no kopējā apgrozījuma esot minēto uzņēmumu attiecīgo lielumu un ekonomisko spēju, kuri noteikti atkarībā no to attiecīgajiem kopējiem apgrozījumiem – t.i., 121 miljona EUR attiecībā uz prasītājām, 296 miljoniem EUR attiecībā uz *Bong* un 501 miljona EUR attiecībā uz *Hamelin* –, nevienlīdzīga novērtējuma rezultāts, kas esot pretrunā Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktam un neesot objektīvi pamatots konkrēti ne ar prasītāju, *Bong* un *Hamelin* nepielāgoto pamatsummu relatīvo nozīmīgumu, ne ar vajadzību samazināt minētās pamatsummas nedaudz mazākas par maksimālo 10 % apmēru, un tas esot pamatojis samazinājumu tikai par 75 % *Bong* gadījumā un par 67 % *Hamelin* gadījumā.

89 Pakārtoti prasītājas apgalvo, ka naudas sods, kas tām ir ticis uzlikts, ir arī diskriminējošs attiecībā uz pamatsummām, kas pielāgotas saskaņā ar Pamatnostādņu 37. punktu, it īpaši salīdzinājumā ar *GPV* pielāgoto pamatsummu, kurai tika piemērota samazinājuma likme 98 % apmērā no tās pamatsummas salīdzinājumā tikai ar 90 % prasītāju gadījumā, un tādējādi tās pielāgotā pamatsumma bija tikai 2 % no tās nepielāgotās pamatsummas. Savukārt attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma esot veidojusi 10 % no to nepielāgotās pamatsummas, t.i., piecas reizes vairāk nekā *GPV* gadījumā, lai gan prasītāju un *GPV* nepielāgotās pamatsummas bija ļoti tuvu viena otrai.

90 Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu vispirms izvērtēt juridisko pieņēmumu, kuri saistīti ar prasītāju izvirzītajiem iebildumiem, pamatotību, ievērojot judikatūrā atzītos kritērijus, it īpaši tos, kuri ir saistīti ar vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu, un maksimālā 10 % apmēra no kopējā apgrozījuma, kas paredzēts Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrajā daļā, piemērošanu. Pēc tam tiks izvērtēts, vai naudas sodu pamatsummu pielāgošanas metode atbilst šiem kritērijiem, it īpaši tiem, kuri reglamentē vienlīdzīgas attieksmes principu.

3. Atskats uz judikatūru

91 Vienlīdzīgas attieksmes princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas nostiprināts Hartas 20. un 21. pantā. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kas ir piemērojama arī konkurences tiesībās, minētais princips paredz, ka līdzīgas situācijas nedrīkst tikt aplūkotas atšķirīgi, bet atšķirīgas situācijas nedrīkst tikt aplūkotas vienādi, ja vien šāda pieeja nav objektīvi pamatota (skat. spriedumus, 2013. gada

11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 186. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe* /Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

92 Vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums atšķirīgas attieksmes dēļ nozīmētu, ka aplūkojamās situācijas ir salīdzināmas pēc visiem tās raksturojošajiem elementiem. Atšķirīgas situācijas raksturojošie elementi un to salīdzināmais raksturs tostarp ir jānosaka un jānovērtē, ņemot vērā Savienības tiesību akta, ar ko ir ieviesta šī atšķirība, mērķi un priekšmetu. Turklāt ir jāņem vērā tās nozares principi un mērķi, uz kuru attiecas šis akts (skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 187. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā judikatūrā ir precizēts, ka Komisijai katrā konkrētā gadījumā, ņemot vērā arī tā kontekstu, kā arī ar Regulu Nr. 1/2003 izveidotās sodu sistēmas izvirzītos mērķus, ir jānovērtē iecerētā ietekme uz attiecīgo uzņēmumu, it īpaši ņemot vērā apgrozījumu, kas atspoguļo šī uzņēmuma patieso ekonomisko situāciju laikposmā, kad ticis izdarīts pārkāpums (spriedumi, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 53. punkts, un 2015. gada 19. marts, *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 144. punkts un tajā minētā judikatūra).

93 Šajā ziņā judikatūrā ir atzīts, ka, nosakot naudas sodu, ir atļauts ņemt vērā gan uzņēmuma kopējo apgrozījumu, kas ietver, kaut arī aptuvenu un neskaidru, norādi uz uzņēmuma lielumu un tā ekonomisko spēju, gan arī tikai daļu no šī apgrozījuma, ko veido preces, attiecībā uz kurām izdarīts pārkāpums, un kas tādējādi ietver norādi uz pārkāpuma apmēru. Tādējādi kopējā apgrozījuma daļa, ko veido to preču pārdošana, uz kurām attiecas pārkāpums, pati par sevi ir labākais rādītājs, kas atspoguļo šī pārkāpuma ekonomisko nozīmīgumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 54. un 59. punkts; 2015. gada 19. marts, *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 145. un 149. punkts, un 2018. gada 1. februāris, *Kühne + Nagel International* u.c./Komisija, C-261/16 P, nav publicēts, EU:C:2018:56, 81. punkts).

94 Atbilstoši šai judikatūrai Pamatnostādņu 13. punktā ir paredzēts, ka, "lai noteiktu naudas soda pamatsummu, Komisija izmanto pārkāpumā tieši vai netieši [..] iesaistīto uzņēmuma preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu atbilstošajā EEZ teritorijā". Šo pašu pamatnostādņu 6. punktā ir precizēts, ka "pārkāpumā iesaistīto preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu saistībā ar [tā] izdarīšanas ilgumu uzskata par piemērotu kompensācijas vērtību, kur parādās gan pārkāpuma ekonomiskais nozīmīgums, gan katra pārkāpumā iesaistītā uzņēmuma vainas īpatsvars" (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 56. punkts; 2015. gada 19. marts, *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe* /Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 147. punkts, un 2018. gada 1. februāris, *Kühne + Nagel International* u.c./Komisija, C-261/16 P, nav publicēts, EU:C:2018:56, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

95 Papildus tam ir ticis nospriests, ka, lai gan ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu Komisijai ir atstāta rīcības brīvība, regulā tomēr tās izmantošana ir ierobežota, nosakot objektīvus kritērijus, kas Komisijai ir jāievēro. Tā, pirmkārt, iespējami piemērojamajam naudas soda apmēram ir skaitlisks un absolūts maksimālais apmērs, tādējādi naudas soda maksimālais apmērs, kāds var tikt piemērots kādam uzņēmumam, ir iepriekš nosakāms. Otrkārt, šīs novērtējuma brīvības izmantošanu ierobežo arī rīcības normas, ko Komisija pati sev ir noteikusi, it īpaši Pamatnostādnēs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 58. punkts; 2015. gada 19. marts, *Dole Food* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 146. punkts, un 2016. gada 7. septembris, *Pilkington Group* u.c./Komisija, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 37. punkts).

96 Attiecībā uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrās daļas piemērošanu – no pastāvīgās judikatūras izriet, ka vienīgi uzliktā naudas soda galīgajam apmēram ir jāatbilst šajā tiesību normā paredzētajam maksimālajam 10 % apmēram no apgrozījuma un ka ar šo tiesību normu Komisijai dažādos naudas soda apmēra noteikšanas posmos nav liegts noteikt šo maksimālo apmēru pārsniedzošu starpsummu, ja vien ar naudas soda galīgo apmēru minētais maksimālais apmērs netiek pārsniegts. Tādējādi, ja izrādās, ka, pabeidzot aprēķinus, naudas soda galīgais apmērs ir jāsamazina par summu, kas pārsniedz minēto maksimālo apmēru, tad tas, ka daži tādi faktori kā pārkāpuma smagums un ilgums faktiski neietekmē uzliktā naudas soda apmēru, ir vienkārši sekas tam, ka galīgais apmērs ir noteikts, ievērojot šo maksimālo apmēru. Proti, minētā augšējā robeža ir paredzēta, lai novērstu, ka tiek uzlikti naudas sodi, kurus – kā to ir iespējams paredzēt – uzņēmumi nebūs spējīgi samaksāt, ņemot vērā lielumu, kas – kaut arī aptuveni un neprecīzi – ir noteikts atkarībā no uzņēmumu kopējā apgrozījuma. Jautājums tātad ir par robežu, kas vienādi ir piemērojama visiem uzņēmumiem un kas ir noteikta atkarībā no katra uzņēmuma lieluma, lai novērstu pārmērīgu un nesamērīgu naudas sodu uzlikšanu. Tādējādi šai augšējai robežai ir atšķirīgs un neatkarīgs mērķis salīdzinājumā ar to, kāds izvirzīts pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem. Minētā maksimālā apmēra vienīgās iespējamās sekas ir tādas, ka naudas soda apmērs, kas aprēķināts, pamatojoties uz šiem kritērijiem, tiek samazināts līdz maksimālajam atļautajam līmenim. To piemērojot, attiecīgais uzņēmums nemaksā naudas sodu, kas principā būtu maksājams saskaņā ar vērtējumu, kurš balstīts uz minētajiem kritērijiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 12. jūlijs, *Cetarsa*/Komisija, C-181/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:455, 80.–84. punkts; 2016. gada 7. septembris, *Pilkington Group* u.c./Komisija, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 36. punkts, un 2017. gada 26. janvāris, *Mamoli Robinetteria*/Komisija, C-619/13 P, EU:C:2017:50, 83. un 84. punkts un tajos minētā judikatūra).

97 Tiesa no tā ir secinājusi, ka naudas sodu noteikšana 10 % apmērā no to attiecīgā apgrozījuma visiem sodītajiem uzņēmumiem, kas piedalījušies vienā un tajā pašā pārkāpumā, lai gan tas izriet vienīgi no Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrajā daļā paredzētā maksimālā apmēra piemērošanas, nerada samērīguma principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu. Tāpat, ņemot vērā šī maksimālā apmēra mērķi, apstāklis, ka tādēļ, ka Komisija tiešām piemēro Pamatnostādnes, tas bieži vai regulāri izraisa to, ka uzliktā naudas soda apmērs atbilst 10 % no apgrozījuma, neliek apšaubīt šī maksimālā apmēra piemērošanas tiesiskumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. janvāris, *Mamoli Robinetteria*/Komisija, C-619/13 P, EU:C:2017:50, 85. un 86. punkts). Šajā pašā ziņā Vispārējā tiesa ir nospriedusi, pirmkārt, ka maksimālais 10 % apmērs no tā uzņēmuma kopējā apgrozījuma, kurš ir pārkāpis konkurences noteikumus, ir tikai nepārsniedzams slieksnis un, otrkārt, ka tas vien, ka šādam uzņēmumam uzliktais naudas sods ir ļoti tuvu maksimālajam 10 % apmēram no tā kopējā apgrozījuma, lai gan citiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem šī procentuālā likme ir mazāka, nevar būt samērīguma vai vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpums, jo šādas sekas neizbēgami izriet no maksimālā 10 % apmēra kā vienkārša nepārsniedzamā sliekšņa, kas tiek piemērots pēc naudas soda apmēra iespējamā samazinājuma saistībā ar atbildību mīkstinošiem apstākļiem vai samērīguma principu, interpretācijas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 12. decembris, *Novácke chemické závody*/Komisija, T-352/09, EU:T:2012:673, 161.–163. punkts un tajos minētā judikatūra).

98 Ir arī ticis nospriests, ka saistībā ar naudas soda apmēra noteikšanu, piemērojot dažādas aprēķina metodes, nevar savstarpēji tikt diskriminēti uzņēmumi, kas ir bijuši LESD 101. panta 1. punktam pretēja nolīguma vai saskaņotas darbības dalībnieki (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 19. jūlijs, *Alliance One International* un *Standard Commercial Tobacco*/Komisija, C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:479, 58. punkts, un 2013. gada 11. jūlijs, *Ziegler*/Komisija, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 133. punkts un tajā minētā judikatūra).

99 Visbeidzot, kā Vispārējā tiesa ir atzinusi savā 2015. gada 20. maija spriedumā *Timab Industries* un *CFPR*/Komisija (T-456/10, EU:T:2015:296, 74. punkts), kas ir apstiprināts ar 2017. gada 12. janvāra spriedumu *Timab Industries* un *CFPR*/Komisija (C-411/15 P, EU:C:2017:11), šie judikatūras principi *mutatis mutandis* ir piemērojami uzlikto naudas sodu aprēķinam saskaņā ar izlīguma procedūru.

4. Par juridisko pieņēmumu, kas saistīti ar izvirzītajiem iebildumiem, pamatotību

100 No judikatūras principiem, kuri ir atgādināti šī sprieduma 91.–99. punktā, izriet, ka, lai pārbaudītu vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu šajā gadījumā, ir jānošķir, pirmkārt, naudas sodu, kuri ir uzliekami attiecīgajiem uzņēmumiem, pamatsummu obligāti vienlīdzīga noteikšana un, otrkārt, maksimālā 10 % apmēra piemērošana minētajiem uzņēmumiem saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otro daļu, kas var atšķirties atkarībā no to attiecīgajiem kopējiem apgrozījumiem.

101 Proti, lai gan, protams, Komisija pamatoti var izvēlēties, kā tā ir izdarījusi šajā gadījumā, pamatsummas aprēķina metodi, kas ir balstīta uz gada laikā, ko aptver pārkāpums, proti, 2007. gadā attiecībā uz sākotnējo lēmumu, īstenoto pārdošanas apjomu, lai raksturotu pārkāpuma ekonomisko nozīmīgumu, kā arī katra uzņēmuma, kas tajā ir piedalījies, vainas īpatsvaru (skat. judikatūru, kas minēta šī sprieduma 93. un 94. punktā), šajā kontekstā tai ir jāievēro vienlīdzīgas attieksmes princips. Savukārt maksimālā 10 % apmēra piemērošana, lai noteiktu naudas sodu galīgo apmēru, principā nav atkarīga ne no šī pārkāpuma ekonomiskā nozīmīguma, ne no katra uzņēmuma, kas tajā ir piedalījies, vainas īpatsvara, ne arī no minētā pārkāpuma, ko tas ir izdarījis, smaguma vai ilguma, bet tai ir tīri automātisks raksturs, kas ir saistīts tikai un vienīgi ar uzņēmuma kopējo apgrozījumu, un šī iemesla dēļ judikatūrā ir nospriests, ka šī piemērošana konkrēti nevar izraisīt vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu. Gluži pretēji, ievērojot tā mērķi – atsevišķu un neatkarīgu salīdzinājumā ar to, kāds ir izvirzīts pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem –, šī maksimālā apmēra kā paredzama un vienādi piemērojama maksimālā sliekšņa, kurš ir vērsts uz to, lai nodrošinātu, ka uzņēmumiem netiek uzlikti naudas sodi, kuri ir pārmērīgi un nesamērīgi salīdzinājumā ar to lielumu un to maksātspēju, automātiska piemērošana *ipso facto* atbilst vienlīdzīgas attieksmes principam (skat. judikatūru, kas minēta šī sprieduma 96. un 97. punktā).

102 Ir jāatgādina, ka šajā lietā prasītājas neapstrīd maksimālā 10 % apmēra – ne kā naudas sodu, kas galu galā ir uzlikti attiecīgajiem uzņēmumiem, nepārsniedzamā sliekšņa, ne kā ārkārtas koriģējoša kritērija to aprēķināšanas starpstadijā, proti, saistībā ar pamatsummu noteikšanu, lai tās būtu mazākas par šo slieksni, – piemērošanu pašu par sevi. Kā pamatoti norāda Komisija, administratīvās procedūras laikā prasītājas pašas skaidri bija lūgušas veikt to pamatsummas pielāgošanu izņēmuma kārtā atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam, lai ņemtu vērā to "viena produkta" raksturu (skat. šī sprieduma 9. punktu). Šajā ziņā prasītājas neapstrīd arī apstākli, ka Komisija ir pamatojusies uz metodiku, kas vērtēta 2011. gada 16. jūnija spriedumā *Putters International*/Komisija (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. punkts), lai it īpaši ņemtu vērā attiecīgo uzņēmumu, izņemot, protams, *Hamelin*, "viena produkta" raksturu, kā arī *Mayer-Kuvert* mazāk nozīmīgo dalību pārkāpumā, lai nodrošinātu, ka no tās izrietošais atbildību mīkstinošais apstāklis atspoguļojas tai piemērotā naudas soda galīgajā apmērā (apstrīdētā lēmuma 11.–13. apsvērums).

103 Savukārt tas, ko prasītājas it īpaši apstrīd šī pamata pirmās daļas ietvaros, ir veids, kādā Komisija ir veikusi šo pamatsummu pielāgošanu, un tās rezultāti – saistībā ar atšķirībām attiecībā pret maksimālo 10 % apmēru –, kas attiecībā uz tām esot diskriminējoši.

104 Šajā ziņā iesākumā ir jākonstatē, ka Komisija pamatoti nevar apgalvot, ka maksimālā 10 % apmēra piemērošana šajā uzliekamo naudas sodu aprēķināšanas starpstadijā *ipso facto* rada rezultātus, kas atbilst vienlīdzīgas attieksmes principam, jo tajā tiek ņemtas vērā atšķirības, kuras pastāv attiecībā uz visu iesaistīto uzņēmumu kopējiem apgrozījumiem. Proti, ja Komisija, kā tas ir šajā lietā, saskaņā ar savu novērtējuma brīvību atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam izvēlas maksimālo 10 % apmēru izņēmuma kārtā ņemt vērā jau naudas sodu aprēķināšanas starpstadijā, lai pielāgotu to pamatsummas, tā veic to ārpus Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrās daļas *stricto sensu* piemērošanas jomas, no kā izriet, ka šī sprieduma 96. un 97. punktā atgādinātie judikatūras principi kā tādi nevar tikt piemēroti. Tādējādi, pretēji tam, ko tā apgalvo, pamatojoties uz maksimālo 10 % apmēru ārpus tā formālā juridiskā ietvara, lai to izmantotu kā naudas sodu diferenciācijas vai gradācijas kritēriju

starpstadijā, tās pieeja var radīt rezultātus, kuri ir pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam, ņemot vērā it īpaši sodīšanas un prevencijas mērķus, kuri ir saistīti ar pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem.

105 Tādēļ ir jāizvērtē, vai Komisija ir ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu naudas sodu pamatsummu pielāgošanas kontekstā, pamatojoties uz metodiku, kas ir vērtēta 2011. gada 16. jūnija spriedumā *Putters International*/Komisija (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. punkts). Šajā nolūkā, ņemot vērā šī sprieduma 92. punktā minēto judikatūru, ir jāizvērtē, vai attiecīgie uzņēmumi, it īpaši prasītājas, no vienas puses, un *Bong*, *Hamelin* (pirmā daļa) un *GPV* (otrā daļa), no otras puses, bija identiskās vai salīdzināmās situācijās, vai šīs situācijas ir tikušas aplūkotas vienādi vai atšķirīgi un vai iespējamā nevienlīdzīgā attieksme ir bijusi objektīvi pamatota.

5. Par attiecīgo situāciju salīdzināmību, par vienlīdzīgu vai nevienlīdzīgu attieksmi pret tām un par minētās attieksmes objektīvi pamatoto raksturu

a) Ievada apsvērumi

106 Lai izvērtētu, vai attiecīgo uzņēmumu individuālās situācijas ir vai nav salīdzināmas, ir jāņem vērā atbilstošie dati, kā arī Komisijas veiktās aprēķina darbības sākotnējā lēmumā un apstrīdētajā lēmumā, lai noteiktu un pielāgotu naudas sodu pamatsummas, kas tādējādi ir atspoguļotas turpmākajā tabulā:

Uzņēmums	Pārdošanas apjoms EUR (2007)	Smaguma koeficients	Ilgums (gados)	Papildsumma	PamatsummaEUR	Produkta/apgrozījuma attiecība	Pielāgojums/samazinājums	Pielāgotā pamatsumma
Bong	140 000 000	15 %	4,5	15 %	115 500 000	80 %	88 %	13 860 000
[..] GPV	125 086 629	15 %	4,5	15 %	103 196 000	93 %	98 %	2 063 920
Hamelin	185 521 000	15 %	4,416	15 %	150 717 000	17 %	85 %	22 607 550
Mayer-Kuvert	70 023 181	15 %	4,5	15 %	57 769 000	76 %	88 %	6 932 280
Printeos [..]	143 316 000	15 %	4,5	15 %	118 235 000	90 %	90 %	11 823 500

107 No minētās tabulas izriet, ka, lai noteiktu naudas sodu pamatsummas pirms to pielāgošanas (turpmāk tekstā – "nepielāgotās pamatsummas"), Komisija ir pienācīgi ņēmusi vērā atšķirības starp attiecīgo uzņēmumu īstenoto pārdošanu apjomiem, kā arī atšķirības saistībā ar šo uzņēmumu dalības pārkāpumā ilgumu (4,5 gadi, izņemot *Hamelin*, kuras dalības ilgums ir 4,416 gadi), lai tiem piemērotu vienu un to pašu aprēķina metodi, tos sareizinot ar vienu un to pašu smaguma koeficientu (15 %) un tiem pievienojot papildsummu, kas noteikta, izmantojot vienu un to pašu procentu likmi (15 %), atbilstoši Pamatnostādņu 13., 21. un 25. punktam.

108 Līdz ar to, ņemot vērā Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkta un Pamatnostādņu sodīšanas mērķi un vienas un tās pašas aprēķina metodes piemērošanu attiecībā uz tiem, šajā stadijā prasītājas un pārējie uzņēmumi bija salīdzināmās situācijās naudas sodu, kuri uz tiem attiecas, aprēķināšanas mērķiem. Proti, attiecībā uz šo sodīšanas un it īpaši prevencijas mērķi, kas ir atkarīgs no attiecīgo uzņēmumu lieluma un ekonomiskās spējas, pārdošanas apjomu atšķirība, ciktāl tā atspoguļo attiecīgā pārkāpuma ekonomisko nozīmīgumu, kā arī katra uzņēmuma, kas ir piedalījies šajā pārkāpumā, vainas īpatsvaru,

principā ir piemērots diferenciācijas kritērijs un tādējādi veido būtisku priekšnosacījumu pareizai vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanai, aprēķinot pamatsummas (skat. šī sprieduma 93. un 94. punktā minēto judikatūru).

109 Tādējādi ir jāsecina, ka šajā gadījumā nepielāgotās pamatsummas ir tikušas noteiktas atbilstoši vienlīdzīgas attieksmes principam.

110 Tomēr ir jāpārbauda, vai Komisija ar veidu, kādā tā izņēmuma kārtā ir pielāgojusi pamatsummas, pamatojoties uz Pamatnostādņu 37. punktu, nav vienādi aplūkojusi situācijas, kas nav salīdzināmas, vai atšķirīgi aplūkojusi identiskas vai salīdzināmas situācijas.

b) Par naudas sodu pamatsummu vienlīdzīgu pielāgošanu

1) Par pielāgošanas metodi, kas ir izklāstīta apstrīdētajā lēmumā

111 Ir jāatgādina, ka Komisija prasītājām (90 %), *Bong* (88 %), *Hamelin* (85 %) un *GPV* (98 %) ir piešķīrusi atšķirīgas samazinājuma likmes, kuras, izņemot prasītāju gadījumu, neatbilst šo uzņēmumu produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, proti, 90 % attiecībā uz prasītājām, 80 % attiecībā uz *Bong*, 17 % attiecībā uz *Hamelin* un 93 % attiecībā uz *GPV* (skat. apstrīdētā lēmuma 15.–17. apsvērumu).

112 Mērķi, motīvi un aprēķina metode, uz kuriem ir balstīta Komisijas veiktā pamatsummu pielāgošana, ir izklāstīti apstrīdētā lēmuma 10.–22. un 57.–62. apsvērumā (skat. šī sprieduma 31. un nākamos punktus), kas veido grozītu un papildinātu vai pat jaunu pamatojumu salīdzinājumā ar to, kurš bija izklāstīts sākotnējā lēmumā un kurš ar 2016. gada 13. decembra spriedumu *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) tika atcelts.

113 Tādējādi no apstrīdētā lēmuma 15. apsvēruma izriet, ka vispirms Komisija ir pielāgojusi pamatsummas, ņemot vērā produkta, uz kuru attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjoma daļu attiecībā pret katra iesaistītā uzņēmuma kopējo apgrozījumu, ko tā sauc par produkta/apgrozījuma attiecību. Komisija uzskata, ka šo pielāgojumu mērķis vienlaikus ir nodrošināt, lai pielāgotie naudas sodi joprojām atspoguļotu visa pārkāpuma smagumu, tomēr neizkropļojot minēto uzņēmumu attiecīgo pamatsummu relatīvo nozīmīgumu, kas atbilst to salīdzināmai iesaistīšanās aizliegtās vienošanās darbībās pakāpei. Šī produkta/apgrozījuma attiecība ir tikusi aprēķināta, pamatojoties uz produkta, uz kuru attiecas aizliegtā vienošanās (aploksnes), pārdošanas kopējo apgrozījumu attiecībā pret katra uzņēmuma kopējo apgrozījumu pasaulē 2012. gadā. Kā izriet no A tabulas, kas ir norādīta apstrīdētā lēmuma 22. apsvērumā, uzņēmums, kura produkta/apgrozījuma attiecība ir augstāka, ir saņēmis samazinājuma likmi, kas ir augstāka vai vienāda ar likmi, kas piešķirta uzņēmumam, kura produkta/apgrozījuma attiecība ir zemāka (apstrīdētā lēmuma 16. apsvērums).

114 Ir norādīts, ka vienīgi *Hamelin* pēc savu aplokšņu ražošanas aktīvu pārdošanas vairs nav uzrādījusi produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanu 2012. gadā un šī iemesla dēļ tās produkta/apgrozījuma attiecība ir tikusi novērtēta, salīdzinot tās apgrozījumu 2012. gadā ar produkta, uz kuru attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjomu, ko šajā gadā īstenojis tās bijušais meitasuzņēmums. Turklāt ir norādīts, ka *GPV*, kas ir uzņēmums ar visaugstāko produkta/apgrozījuma attiecību, ir saņēmusi samazinājumu par 98 %, kas bija nepieciešams, lai tās apgrozījums būtu mazāks par maksimālo 10 % apmēru. Līdz ar to pārējie uzņēmumi esot saņēmuši mazāk būtiskus samazinājumus, kuri noteikti individuāli un kuri atspoguļo to attiecīgos produkta/apgrozījuma attiecības rādītājus, kā arī pamatsummu, kas tiem ir tikušas noteiktas, relatīvo nozīmīgumu (apstrīdētā lēmuma 17. apsvērums).

115 Komisija uzskata, ka lineāras samazināšanas rezultāti, pamatojoties uz individuāliem produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, būtu nepamatoti un šāda samazināšana būtu izkropļojusi pamatsummu relatīvo nozīmīgumu. Saskaņā ar šādu pieeju, piemēram, *Mayer-Kuvert*, kuras

produkta/apgrozījuma attiecība bija 76 %, pamatsumma būtu pielāgota lielākā apmērā nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma, kuru produkta/apgrozījuma attiecība bija 90 %, lai gan pirms pielāgošanas to pamatsumma bija vairāk nekā divas reizes lielāka par *Mayer-Kuvert* pamatsummu. Tādējādi ar izmantoto metodiku taisnīguma iemeslu dēļ esot mēģināts atjaunot līdzsvaru starp pielāgotajām pamatsummām, piešķirot individuālus samazinājumus, kuri atspoguļo ne tikai produkta/apgrozījuma attiecību, bet arī attiecīgo uzņēmumu iesaistīšanās aizliegtās vienošanās darbībās salīdzināmo raksturu, kas izriet no nepielāgotām pamatsummām (apstrīdētā lēmuma 18. apsvērums).

116 Visbeidzot Komisija precizē, ka, lai gan *Hamelin* bija ievērojami zemāka produkta/apgrozījuma attiecība nekā pārējiem uzņēmumiem, arī tās naudas sods, lai ņemtu vērā faktu, ka tās loma aizliegtās vienošanās darbībās bija līdzīga minēto uzņēmumu lomai, bija jāsamazina. Ņemot vērā tās produkta/apgrozījuma attiecību, *Hamelin* pamatsummas samazinājums esot visnenozīmīgākais, salīdzinot ar samazinājumiem, kurus esot saņēmuši visi pārējie uzņēmumi (apstrīdētā lēmuma 19. apsvērums). Ja Komisija, piemērojot samazinājumus, būtu pamatojusies tikai uz attiecīgo uzņēmumu produkta/apgrozījuma attiecību, *Hamelin* nebūtu saņēmusi samazinājumu un tās pamatsumma būtu bijusi aptuveni par 1275 % lielāka nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma, lai gan *Hamelin* pārdošanas apjoms bija tikai par 30 % lielāks nekā prasītāju pārdošanas apjoms (apstrīdētā lēmuma 20. apsvērums). No tā izrietot, ka *Hamelin* paredzētā naudas soda pamatsummas noteikšana atspoguļo tās līdzīgo iesaisti aizliegtās vienošanās darbībās, kā arī pārkāpuma smagumu un ilgumu un ka tai ir pietiekami preventīvs raksturs (apstrīdētā lēmuma 21. apsvērums).

117 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāņem vērā šādi elementi, kas Komisijai sākotnējā lēmumā un apstrīdētajā lēmumā ir likuši izņēmuma kārtā pielāgot attiecīgajiem uzņēmumiem uzliekamo naudas sodu pamatsummas:

– nepieciešamība noteikt samazinājuma likmi, ar kuru pamatsumma tiek samazināta zem maksimālā 10 % apmēra no kopējā apgrozījuma;

– samazinājuma likmes noteikšana it īpaši atkarībā no attiecīgo uzņēmumu produkta/apgrozījuma attiecības 2012. gadā, bet ne lineāri (augstāka produkta/apgrozījuma attiecība nodrošina nozīmīgāku samazinājuma likmi, un atsauces punkts ir *GPV* ar produkta/apgrozījuma attiecību 93 % apmērā, kas ir saņēmusi samazinājumu par 98 %);

– līdzsvara starp pielāgotajām pamatsummām atjaunošana, piešķirot individuālas samazinājuma likmes, kuras atspoguļo ne tikai produkta/apgrozījuma attiecību, bet arī attiecīgo uzņēmumu iesaistīšanās aizliegtās vienošanās darbībās salīdzināmo raksturu, kas izriet no nepielāgotajām pamatsummām;

– *Hamelin* gadījumā – viszemākās samazinājuma likmes 85 % apmērā noteikšana, ņemot vērā produkta/apgrozījuma attiecību, kas ir tikai 17 % un kas ir novērtēta, pamatojoties uz tās bijušā meitasuzņēmuma pārdošanas apjomu 2012. gadā, un vajadzību taisnīguma apsvērumu dēļ atjaunot līdzsvaru starp tās pielāgoto pamatsummu un citu uzņēmumu pielāgotajām pamatsummām (samazināšana atbilstoši tikai produkta/apgrozījuma attiecībai rada pamatsummu, kas ir aptuveni par 1275 % lielāka nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma, lai gan *Hamelin* pārdošanas apjoms bija tikai par 30 % lielāks nekā prasītāju pārdošanas apjoms).

2) Par principu un mērķu, kuri ir pamatsummu pielāgošanas pamatā, tiesiskumu

118 Saistībā ar naudas sodu, kas ir piemērojami attiecīgajiem uzņēmumiem, pamatsummu nelineāru samazināšanu, pamatojoties uz dažādiem produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, prasītājas galvenokārt pārmet Komisijai, ka tā it īpaši *Bong* ir piešķīrusi samazinājuma likmi par 88 %, kas ir

gandrīz līdzvērtīga prasītājām piešķirtajai samazinājuma likmei (90 %), lai gan *Bong* produkta/apgrozījuma attiecība 80 % apmērā bija par 10 % zemāka nekā prasītāju attiecība (90 %). Prasītājas no tā secina, ka, lai tiktu ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips, tām piešķiramajai samazinājuma likmei esot bijis jābūt lielākai. Tāpat šim principam pretrunā esot tas, ka tādējādi pielāgotā pamatsumma, it īpaši *Bong* gadījumā, ir tikai 4,7 % no tās kopējā apgrozījuma, lai gan attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma ir līdzvērtīga 9,7 % no to kopējā apgrozījuma.

119 Tomēr, ņemot vērā, ka Komisija samazinājuma likmes nav noteikusi, vienīgi vai shematiski pamatojoties uz šiem dažādajiem produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, prasītājas nevar pamatoti apgalvot, ka no tā noteikti izriet kļūdaini veikts salīdzinošs vērtējums vai pat tām nelabvēlīga nevienlīdzīga attieksme. Tomēr attiecīgo situāciju salīdzināšanas mērķiem ir jāpamatojas uz dažādajām nepielāgotajām pamatsummām, kuras ir tikušas noteiktas, ievērojot vienlīdzīgas attieksmes principu, vienlaikus pienācīgi ņemot vērā izdarītā pārkāpuma smagumu un sodīšanas un prevencijas mērķi (skat. šī sprieduma 107. un 108. punktu). Šajā ziņā ir jāpārbauda, vai attiecīgās minēto pamatsummu pielāgošanas rezultāti, izmantojot produkta/apgrozījuma attiecības rādītājus, joprojām ir pietiekami saistīti ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkta un Pamatnostādņu atbilstošajiem kritērijiem, it īpaši ar pārkāpuma smagumu un sodīšanas un prevencijas mērķi, kuru vērtējums it īpaši ir atkarīgs no attiecīgo uzņēmumu lieluma un ekonomiskās spējas.

120 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka prasītājas apstrīd nevis produkta/apgrozījuma attiecības ņemšanu vērā attiecībā uz visiem iesaistītajiem uzņēmumiem, lai pielāgotu to pamatsummas zem maksimālā 10 % apmēra no to kopējiem apgrozījumiem, bet vienīgi samazinājuma likmju nelineāru noteikšanu – kas, iespējams, nelabvēlīgi ietekmējusi prasītājas –, pamatojoties uz minētajiem produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem un ar mērķi saglabāt līdzsvaru starp dažādiem naudas sodiem atkarībā no katra attiecīgā uzņēmuma dalības smaguma pakāpes, vienlaikus garantējot, ka pielāgotās pamatsummas ir zem sliekšņa 10 % apmērā no kopējā apgrozījuma (skat. šī sprieduma 117. punkta otro un trešo ievilkumu). Tomēr ir jākonstatē, ka šīs metodes piemērošanas sekas ir tādas, ka, pirmkārt, prasītājām ir piešķirts nozīmīgāks samazinājums saistībā ar procentuālo daļu no pamatsummas (90 %) nekā samazinājums, kuru attiecīgi ir saņēmušas *Bong* (88 %) un *Hamelin* (85 %), ar kurām prasītājas tiek salīdzinātas, un, otrkārt, naudas soda, kas galu galā ir uzlikts prasītājām, relatīvais nozīmīgums ir nedaudz samazinājies un to relatīvā pozīcija attiecīgo uzņēmumu klasifikācijā uzlikto naudas sodu dilstošā secībā ir uzlabojusies, pārejot no otrās vietas uz trešo vietu. Turklāt, kā pamatoti norāda Komisija, ja tā būtu aprobežojusies ar minētā maksimālā 10 % apmēra kā nepārsniedzamā sliekšņa piemērošanu, kā paredzēts Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrajā daļā, naudas sodu aprēķināšanas procesa beigās, proti, neveicot pamatsummu starpposma pielāgošanu, it īpaši pamatojoties uz produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, prasītājām piemērojamais naudas sods būtu bijis lielāks un, precīzāk, otrais lielākais trešā lielākā vietā starp naudas sodiem, kuri ir uzlikti visiem iesaistītajiem uzņēmumiem.

121 Tāpat saistībā ar savas novērtējuma brīvības īstenošanu atbilstoši Pamatnostādņu 37. punktam, kuru ir lūgušas pašas prasītājas, uz šī pamata Komisija principā varēja likumīgi pieņemt nelineāru pamatsummu pielāgošanas metodi, lai ņemtu vērā nepieciešamību nodrošināt, ka šīs summas turpina atspoguļot attiecīgo uzņēmumu salīdzināmo dalību aizliegtās vienošanās darbībās, kā arī tiem noteikto nepielāgoto pamatsummu relatīvo nozīmīgumu. Proti, kā būtībā ir izklāstīts apstrīdētā lēmuma 17.–19. apsvērumā, attiecībā uz galvenajiem kritērijiem, kuri reglamentē naudas sodu apmēru noteikšanu, proti, Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā minētajiem pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem, ļoti svarīgi bija saglabāt pietiekami būtisku saikni starp pielāgotajām pamatsummām, no vienas puses, un nepielāgotajām pamatsummām, no otras puses, jo šīs pēdējās minētās ir tikušas noteiktas atbilstoši šiem kritērijiem, it īpaši attiecīgo uzņēmumu lielumam un ekonomiskajai spējai, lai nodrošinātu, ka sodiem ir pietiekama preventīvā iedarbība (skat. šī sprieduma 119. punktu). Savukārt pamatsummu lineāra un shematiska samazināšana, pamatojoties tikai uz produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, nebūtu nodrošinājusi šādu rezultātu, bet tai konkrēti būtu tādas sekas, ka it īpaši

Bong un *Mayer-Kuvert* gadījumā tiktu noteiktas pielāgotās pamatsummas, kas lielā mērā pārsniegtu attiecībā uz prasītājām pielāgoto pamatsummu, lai gan šo uzņēmumu nepielāgotās pamatsummas bija mazākas par prasītāju nepielāgoto pamatsummu.

122 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka, pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, produkta/apgrozījuma attiecība kā drīzāk neierasts aprēķina koeficients, kurā ir apvienots pārdošanas apjoms un kopējais apgrozījums, atšķirībā no pārdošanas apjoma kritērija kā tāda, pati par sevi nav ne piemērots kritērijs, lai atspoguļotu uzņēmuma lielumu un ekonomisko spēju un tādējādi tā dalības pārkāpumā ekonomisko nozīmīgumu (skat. pēc analoģijas judikatūru, kas minēta šī sprieduma 93. punktā), ne izšķirošais kritērijs naudas soda noteikšanai. Ja tas tā būtu, augstāka produkta/apgrozījuma attiecība varētu pat pamatot naudas soda pamatsummas atbilstīgu palielināšanu, lai labāk atspoguļotu šo lielumu un šo ekonomisko spēju un izpildītu sodīšanas un prevencijas mērķi. Tomēr šajā gadījumā Komisija šo attiecību ir izmantojusi tikai kā atbalstu korekcijai uz leju vai pat piemērojusi pretēju pieeju, uzņēmumiem, kuriem ir šāds ļoti augsts attiecības rādītājs, protams, nelineāri piešķirot nozīmīgāku samazinājuma likmi, vienlaikus ņemot vērā vajadzību nodrošināt līdzsvaru starp pamatsummām, kas pielāgotas atkarībā no attiecīgo uzņēmumu vainas īpatsvara pārkāpuma izdarīšanā. Šajā kontekstā prasītājas nav novērtējušas arī kopējā apgrozījuma kā kritērija, kas raksturo uzņēmuma lielumu un ekonomisko spēju, atbilstību (skat. šī sprieduma 88. punktu), jo šī sprieduma 93. punktā minētajā judikatūrā skaidri ir norādīts, ka produkta, uz kuru attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjoms ir piemērotāks kritērijs šajā ziņā, kam turklāt to iemeslu dēļ, kuri ir izklāstīti šī sprieduma 119. un 121. punktā, ir jāatspoguļojas uzliekamo naudas sodu pamatsummās. Tādējādi šo iemeslu dēļ vien nevar piekrist prasītāju argumentam, ka Komisijas izraudzītā pielāgošanas metodika esot izraisījusi rezultātus, kuriem nav saistības ar lielumu un ekonomisko spēju (skat. šī sprieduma 72. punktu) un kuri ir diskriminējoši, jo tie ietverot dažādas atšķirības attiecībā pret maksimālo 10 % apmēru no kopējā apgrozījuma.

123 Gluži pretēji – šajā gadījumā Komisija ir mēģinājusi saglabāt līdzsvaru starp pielāgotajām pamatsummām, no vienas puses, un attiecīgo uzņēmumu dalības pārkāpumā relatīvo nozīmīgumu un vajadzību nodrošināt naudas sodu pietiekami preventīvu iedarbību, no otras puses, nelineāri nosakot individuālas samazinājuma likmes, lai garantētu, ka šīs summas nepārsniedz maksimālo 10 % apmēru, bet joprojām atspoguļo minēto uzņēmumu iesaistes šajā pārkāpumā salīdzināmo raksturu, kas tiek noteikts atkarībā no to lieluma un ekonomiskās spējas.

124 No minētā izriet, ka tas, ka Komisija ir ņēmusi vērā individuālas samazinājuma likmes, kas ir balstītas ne tikai uz iesaistīto uzņēmumu attiecīgajiem produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem, bet arī uz vajadzību saglabāt pietiekamu saikni starp pielāgotajām pamatsummām, no vienas puses, un šo uzņēmumu dalības aizliegtās vienošanās darbībās relatīvo nozīmīgumu un nepieciešamību nodrošināt, ka naudas sodiem ir pietiekami preventīva iedarbība, kas tādējādi ir izteikti nepielāgotajās pamatsummās, no otras puses, atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkta kritērijiem un mērķiem veido vienlīdzīgu attieksmi pret salīdzināmām situācijām vienlīdzīgas attieksmes principa izpratnē. Proti, papildus mērķim samazināt pamatsummas zem maksimālā 10 % apmēra šī pieeja bija vērsta uz to, lai atspoguļotu pielāgotajās pamatsummās gan pārkāpuma smagumu, kas novērtēts atkarībā no attiecīgo uzņēmumu lieluma un ekonomiskās spējas, gan soda preventīvo raksturu, kas atspoguļots nepielāgotajās pamatsummās, kuras balstītas uz produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjomiem. Savukārt lineāra un shematiska pamatsummu samazināšana atkarībā tikai no produkta/apgrozījuma attiecības, kas tieši nav piemērots kritērijs, lai raksturotu attiecīgo uzņēmumu lielumu un ekonomisko spēju, nebūtu nodrošinājusi šādas saiknes saglabāšanu, bet – gluži pretēji – būtu varējusi to izkropļot vai pat pilnībā to pārraut (skat. šī sprieduma 122. punktu).

125 Ņemot vērā šos principus un mērķus, pēc kuriem ir pielāgotas naudas sodu, kas ir piemērojami attiecīgajiem uzņēmumiem, pamatsummas, precīzāk ir jāizvērtē, vai prasītājas bija vai nebija salīdzināmā situācijā ar *Bong* un *Hamelin* situāciju, no vienas puses (pirmā daļa kā galvenā daļa), un *GPV* situāciju, no otras puses (otrā daļa pakārtoti), un vai attiecībā uz šīm situācijām ir piemērota vienlīdzīga vai nevienlīdzīga attieksme, kas attiecīgā gadījumā ir vai nav objektīvi pamatota.

c) Par salīdzinājumu ar **Bong** *situāciju*

126 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka Komisija būtībā pamatoti norāda (skat. šī sprieduma 84. punktu), ka, lai arī *Bong* produkta/apgrozījuma attiecība bija par 10 % zemāka nekā prasītāju produkta/apgrozījuma attiecība, bija jāņem vērā fakts, ka *Bong* nepielāgotā pamatsumma bija nedaudz mazāka par prasītāju nepielāgoto pamatsummu. Līdz ar to neatkarīgi no šīs atšķirības saistībā ar attiecīgajiem produkta/apgrozījuma attiecības rādītājiem Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka nav pamatojuma noteikt pielāgotās pamatsummas, kuras ir būtiski atšķirīgas. Taču pēc pielāgošanas *Bong* pielāgotā pamatsumma (13 860 000 EUR) bija pat lielāka par attiecībā uz prasītājām pielāgoto pamatsummu (11 823 500 EUR), un tas pierāda, ka prasītājām piemērotā samazinājuma likme 90 % apmērā – kas ir nozīmīgāka nekā *Bong* piemērotā samazinājuma likme 88 % apmērā – tām pat ir sniegusi salīdzinošu priekšrocību. Tādējādi, nepieļaujot kļūdu vērtējumā, Komisija uzskatīja, ka ar attiecībā uz prasītājām pielāgotās pamatsummas papildu samazināšanu, ko tās ir lūgušas, tām tiktu piešķirta nesamērīga priekšrocība un tiktu piemērots naudas sods, kurš nav pietiekami preventīvs attiecībā uz sākotnējo salīdzināmo situāciju saistībā ar nepielāgotajām pamatsummām, kas noteiktas atkarībā no produkta, uz kuru attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjoma.

127 No tā arī izriet, ka iespējamās nozīmīgās atšķirības starp pielāgotajām pamatsummām attiecībā pret maksimālo 10 % apmēru no kopējā apgrozījuma esamība, proti, 4,7 % attiecībā uz *Bong* un 9,7 % attiecībā uz prasītājām, ir tikai vienlīdzīgas pielāgošanas, kas izvērtēta un apstiprināta šī sprieduma 120.–125. punktā, rezultāts, un tādējādi šajā ziņā izvirzītais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

128 Turklāt, pat pieņemot, ka *Bong* pamatsummas nelineārā pielāgošana būtu jākvalificē kā nevienlīdzīga attieksme pret salīdzināmām situācijām, kuras noteiktas, izmantojot vienīgi produkta/apgrozījuma attiecības rādītājus, bet tas tā nav, šāda nevienlīdzīga attieksme katrā ziņā to iemeslu dēļ, kuri ir izklāstīti šī sprieduma 121.–124. punktā, būtu objektīvi pamatota, lai atjaunotu līdzsvaru starp naudas sodiem atbilstoši sodīšanas un prevencijas mērķim, un tādējādi nevar veidot vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu attiecībā uz prasītājām.

129 Līdz ar to iebildums, kas saistīts ar nevienlīdzīgu attieksmi pret prasītājām salīdzinājumā ar *Bong*, ir jānoraida kā nepamatots.

d) Par salīdzinājumu ar **Hamelin** *situāciju*

130 Runājot par salīdzinājumu ar *Hamelin* situāciju, ir jākonstatē, ka no apstrīdētā lēmuma 16., 17., 19. un 20. apsvēruma izriet, ka atbilstoši 2012. atsauces gada datiem, kas paredzēti, lai noteiktu un pielāgotu pamatsummas, *Hamelin* bija unikālā situācijā un tātad situācijā, kas atšķīrās no citu iesaistīto uzņēmumu, tostarp prasītāju, situācijām. Tas ir saistīts, pirmkārt, ar tās saimnieciskās darbības "viena produkta" rakstura neesamību un, otrkārt, ar tās produkta/apgrozījuma attiecību, kas bija tikai 17 % un kas turklāt tika novērtēta, pamatojoties uz to, ka ir ņemts vērā tās bijušā meitasuzņēmuma, kas 2010. gadā ticis pārdots *Bong*, pārdošanas apjoms 2012. gadā.

131 Proti, kā būtībā izriet no apstrīdētā lēmuma 19. apsvēruma, – atšķirībā no citu iesaistīto uzņēmumu situācijas – *Hamelin* pamatsummas pielāgošana saskaņā ar Pamatnostādņu 37. punktu, piemērojot tai samazinājuma likmi 85 % apmērā, kas ir vismazākā salīdzinājumā ar likmēm, kuras piešķirtas citiem uzņēmumiem, nevarēja tikt pamatota ne ar tās "viena produkta" raksturu, ne ar tās produkta/apgrozījuma attiecību 17 % apmērā, bet galvenokārt bija balstīta uz taisnīguma apsvērumiem saistībā ar tās līdzīgo dalību aizliegtās vienošanās darbībās un uz nepieciešamību atjaunot līdzsvaru starp piemērotajiem naudas sodiem. Šajā pašā nozīmē apstrīdētā lēmuma 20. apsvērumā ir norādīts, ka, nepiemērojot *Hamelin* samazinājuma likmi 85 % apmērā no pamatsummas, šī summa būtu bijusi aptuveni par 1275 % lielāka nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma, lai gan tās produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjoms 2007. gadā bija tikai par 30 % lielāks nekā prasītāju pārdošanas apjoms. Tomēr, kā to uzsvērusi Komisija, šāds rezultāts nebūtu bijis samērīgs un

saderīgs ar nepieciešamību atjaunot līdzsvaru starp naudas sodiem, ar kuriem ir paredzēts atspoguļot attiecīgo uzņēmumu dalības pārkāpumā salīdzināmo nozīmi un garantēt pietiekamu salīdzinošo preventīvo iedarbību, tāpat kā tas, kas atspoguļots nepielāgotajās pamatsummās, kuras bija noteiktas, pamatojoties uz produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjomu 2007. gadā, lai ņemtu vērā minēto uzņēmumu attiecīgo lielumu un ekonomisko spēju.

132 Līdz ar to, lai arī Komisijas pieeja attiecībā uz *Hamelin* var tikt kvalificēta kā vienlīdzīga attieksme pret dažādām situācijām – ciktāl tā izpaudās kā samazinājuma likmes 85 % apmērā piešķiršana, kuras pamatā galvenokārt bija produkta/apgrozījuma attiecība, kas paredzēta, lai ņemtu vērā citu uzņēmumu "viena produkta" raksturu, lai gan tā nebija šāds uzņēmums un tās attiecība bija ļoti neliela šajā ziņā –, tās pamatsummas pielāgošana bija objektīvi pamatota, ņemot vērā šī sprieduma 120.–124. punktā noteiktos kritērijus un to, ka *Hamelin* dalība pārkāpumā, kuras rezultātā tika noteikta tās nepielāgotā pamatsumma, bija lielā mērā līdzīga pārējo uzņēmumu dalībai (skat. šī sprieduma 107. un 108. punktu). Šajā ziņā ir svarīgi atgādināt faktu, ka *Hamelin* naudas soda pielāgotā pamatsumma joprojām ir vislielākā, salīdzinot ar citu uzņēmumu pielāgotajām pamatsummām, un tajā ir ņemts vērā vislielākais pārdošanas apjoms, kas uz to bija attiecināms 2007. gadā, un tās vislielākā nepielāgotā pamatsumma, kā arī tās viszemākā produkta/apgrozījuma attiecība. Šie elementi kopumā izraisīja samazinājuma likmes 85 % apmērā piešķiršanu, kas ir zemāka nekā visu pārējo uzņēmumu samazinājumu likmes, kā rezultātā pielāgotā pamatsumma tika noteikta gandrīz divas reizes lielāka nekā attiecībā uz prasītājām pielāgotā pamatsumma (22 607 550 EUR salīdzinājumā ar 11 823 500 EUR), ko Komisija pamatoti varēja kvalificēt kā samērīgu un pietiekami preventīvu. Šajā kontekstā ir jāņem vērā fakts, ka, lai gan *Hamelin* nepielāgotā pamatsumma jau bija vislielākā (150 717 000 EUR), attiecībā uz prasītājām nepielāgoto pamatsummu (118 235 000 EUR) tā pārsniedza tikai apmēram par vienu ceturtdaļu. Šajos apstākļos Komisija likumīgi varēja ņemt vērā *Hamelin* pamatsummas potenciāli pārmērīgo raksturu kā citu īpašu apstākli Pamatnostādņu 37. punkta izpratnē, lai pamatotu minētās summas būtisku pielāgošanu un garantētu, ka tā, tāpat kā pārējās pamatsummas, ir ne tikai mazāka par maksimālo 10 % apmēru, bet arī ir līdzsvarā ar tām.

133 No tā izriet, ka būtiskas atšķirības starp pielāgotajām pamatsummām attiecībā pret maksimālo 10 % apmēru no kopējā apgrozījuma esamība, proti, 4,5 % attiecībā uz *Hamelin* un 9,7 % attiecībā uz prasītājām, ir tikai objektīvi pamatotas pielāgošanas, kas izvērtēta un apstiprināta šī sprieduma 130.–132. punktā, rezultāts, un tādējādi šajā ziņā izvirzītais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

134 Tāpat iebildums, kas ir saistīts ar to, ka Komisijai neesot bijušas tiesības attiecībā uz *Hamelin* noteikt produkta/apgrozījuma attiecību 17 % apmērā, nevar tikt apmierināts. Gluži pretēji – tā kā Komisija visu attiecīgo uzņēmumu, tostarp *Hamelin*, nepielāgotās pamatsummas bija noteikusi, pamatojoties uz produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, pārdošanas apjomu 2007. gadā, t.i., laikā, kad *Hamelin* joprojām nodarbojās ar produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, ražošanu un tirdzniecību, bija pat nepieciešams, lai tā veiktu *Hamelin* produkta/apgrozījuma attiecības 2012. gadā fiktīvu, tomēr pietiekami ticamu novērtēšanu, lai varētu sekmīgi pabeigt minēto pamatsummu vienlīdzīgu pielāgošanu.

135 Līdz ar to iebildums, kas ir saistīts ar nevienlīdzīgu attieksmi pret prasītājām salīdzinājumā ar *Hamelin*, un tādējādi šī pamata pirmā daļa, kura ir izvirzīta kā galvenā daļa, ir jānoraida kā nepamatoti.

e) Par salīdzinājumu ar GPV *situāciju*

136 Saistībā ar šī pamata otro daļu, kas ir izvirzīta pakārtoti, prasītājas būtībā pārmet Komisijai, ka tā ir diskriminējusi tās attiecībā pret *GPV*, tai pielāgoto pamatsummu nosakot ievērojami mazāku par prasītāju pamatsummu.

137 Attiecībā uz salīdzinājumu ar *GPV* situāciju ir jāatgādina, ka – atšķirībā no prasītājām, kurām, lai pielāgotu to pamatsummu, tika piešķirta samazinājuma likme 90 % apmērā, kas precīzi atbilst to produkta/apgrozījuma attiecībai, – *GPV* ir saņēmusi samazinājuma likmi 98 % apmērā, t.i, par pieciem punktiem lielāku nekā tās produkta/apgrozījuma attiecība, kas ir 93 %. No tā izrietēja ievērojami mazāka pielāgotā pamatsumma nekā attiecībā uz citiem iesaistītajiem uzņēmumiem pielāgotā pamatsumma, it īpaši attiecībā uz *Bong* un attiecībā uz prasītājām pielāgotās pamatsummas (2 063 920 EUR salīdzinājumā ar 13 860 000 EUR un 11 823 500 EUR), lai gan attiecībā uz *GPV*, *Bong* un prasītājām nepielāgotās pamatsummas bija diezgan tuvu cita citai (103 196 000 EUR, 115 500 000 EUR un 118 235 000 EUR).

138 Kā izriet no apstrīdētā lēmuma 17. apsvēruma, pēc Komisijas domām, šī pieeja konkrēti bija vajadzīga, lai samazinātu nepielāgoto pamatsummu nedaudz zem maksimālā 10 % apmēra no *GPV* kopējā apgrozījuma 2013. gadā, un samazinājuma likme 98 % apmērā veidoja maksimālo atsauci, ar kuru salīdzinot tika noteiktas pārējās samazinājuma likmes. Proti, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumu, Komisija apstiprināja, ka *GPV* kopējais apgrozījums 2012. gadā sasniedza 23 460 596 EUR (kas tika izmantots, lai noteiktu tās produkta/apgrozījuma attiecību), bet 2013. gadā – 23 356 449 EUR (kas tika izmantots, lai starpposmā piemērotu maksimālo 10 % apmēru). Tiesvedības laikā Komisija arī paskaidroja, ka *GPV* piešķirtā samazinājuma likme 98 % apmērā galvenokārt bija saistīta ar vajadzību samazināt tās pamatsummu zem maksimālā 10 % apmēra un ar to, ka tās produkta/apgrozījuma attiecība salīdzinoši bija visaugstākā un ka tās kopējais apgrozījums 2012. un 2013. gadā bija būtiski samazinājies (skat. šī sprieduma 86. punktu).

139 Tomēr, ņemot vērā, pirmkārt, *GPV* produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, relatīvi nozīmīgo pārdošanas apjomu 2007. gadā, kas bija pamatā attiecībā uz to nepielāgotās pamatsummas noteikšanai, otrkārt, tās īpaši mazo apgrozījumu 2012. un 2013. gadā salīdzinājumā ar citu iesaistīto uzņēmumu kopējiem apgrozījumiem un, treškārt, to, ka *GPV* gadījumā produkta/apgrozījuma attiecības un maksimālā 10 % apmēra ņemšanai vērā, lai pielāgotu tās pamatsummu, noteikti būtu jāizraisa būtisks un pat nesamērīgs minētās summas samazinājums, ir jākonstatē, ka *GPV* bija situācijā, kas atšķiras no pārējo iesaistīto uzņēmumu, tostarp prasītāju, situācijām. Līdz ar to vienas un tās pašas pamatsummas pielāgošanas metodikas piemērošana attiecībā uz to, it īpaši izmantojot produkta/apgrozījuma attiecību, lai samazinātu minēto summu zem maksimālā 10 % apmēra, veido nevienlīdzīgu attieksmi par labu *GPV*.

140 Turklāt, lai arī, šādi rīkojoties, Komisija bija paredzējusi īstenot 2011. gada 16. jūnija spriedumā *Putters International*/Komisija (T-211/08, EU:T:2011:289, 80. punkts) pausto, šīs darbības rezultātā attiecībā uz *GPV* pielāgotā pamatsumma tomēr tika noteikta ievērojami mazāka nekā attiecībā uz visiem pārējiem uzņēmumiem pielāgotās pamatsummas. Konkrētāk, minētās summas apmēram – pretēji *Bong*, *Hamelin* un prasītāju situācijām un pretēji šī sprieduma 123. punktā atgādinātajām prasībām – vairs nebija pietiekami būtiskas saiknes ar *GPV* nepielāgoto pamatsummu, lai gan ar to bija paredzēts konkrēti atspoguļot šī uzņēmuma reālo lielumu un ekonomisko spēju, kas raksturo tā dalības pārkāpumā relatīvo nozīmi. No minētā izriet, ka *GPV* gadījumā Komisija ir veikusi pārāk shematisku un stingru pamatsummas pielāgošanu saistībā ar maksimālo 10 % apmēru, neņemot vērā tās unikālo situāciju, kuras pamatā bija būtiskā atšķirība starp tās pārdošanas apjomu 2007. gadā, kā galveno kritēriju, kas raksturo tās lielumu un ekonomisko spēju, un tās apgrozījumu 2012. un 2013. gadā. Tādējādi šī pieeja izraisīja to, ka attiecībā uz *GPV* pielāgotā pamatsumma tika nodalīta no kritērijiem un sodīšanas un prevencijas mērķiem Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkta izpratnē, šajā naudas sodu aprēķināšanas procesa starpstadijā radot rezultātu, kas parasti rastos tikai šī procesa beigās, proti, piemērojot nepārsniedzamo slieksni 10 % apmērā saskaņā ar šīs pašas regulas 23. panta 2. punkta otro daļu.

141 Tādējādi atbilstoši šai metodikai *GPV* produkta/apgrozījuma attiecības un maksimālā 10 % apmēra ņemšanai vērā tās labā, neraugoties uz būtisku atšķirību starp tās pārdošanas apjomu un tās kopējo apgrozījumu, bija jāizraisa prasītās saiknes starp nepielāgotajām un pielāgotajām pamatsummām pārraušana. No tā izrietēja, ka –, pretēji pašas Komisijas uzsvērtajam mērķim saistībā ar *Bong*,

Hamelin un prasītāju situāciju salīdzinājumu – pielāgotā pamatsumma vairs nevarēja ne atspoguļot *GPV* lielumu un ekonomisko spēju un nodrošināt pietiekami preventīvu iedarbību attiecībā uz to, ne līdzsvarot minēto apmēru ar pārējo uzņēmumu naudas sodu apmēriem, un no tā izriet, ka šī nevienlīdzīgā attieksme nevarēja tikt objektīvi pamatota. Šajā ziņā Komisija nevar atsaukties uz šī sprieduma 96. un 97. punktā minēto judikatūru, kuras piemērošana ir tieši atkarīga no maksimālā 10 % apmēra kā nepārsniedzamā sliekšņa ievērošanas naudas soda aprēķināšanas procesa beigās, nevis starpstadijā saistībā ar naudas sodu pamatsummu pielāgošanu (skat. šī sprieduma 104. punktu). Proti, neveicot *GPV* pamatsummas pielāgošanu, tai uzliekamais naudas sods pēc minētā maksimālā apmēra piemērošanas galu galā būtu bijis ievērojami lielāks, proti, aptuveni 2,34 miljoni EUR 1,651 miljona EUR vietā, kāds tas ir ticis piemērots sākotnējā lēmumā.

142 Līdz ar to pamatsummu pielāgošanas metodes piemērošana *GPV* veido nevienlīdzīgu attieksmi, kas nav objektīvi pamatota, attiecībā pret pārējiem iesaistītajiem uzņēmumiem, it īpaši attiecībā pret *Bong* un prasītājām.

143 Tomēr no tā neizriet, ka šī pamata otrā daļa, kas izvirzīta pakārtoti, būtu jāapmierina.

144 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jākonstatē, ka tiesas sēdē prasītājas atkārtoti apstiprināja, ka tās neapstrīd citiem iesaistītajiem uzņēmumiem uzlikto naudas sodu, kuri ir kļuvuši par galīgiem, tostarp *GPV* uzliktā naudas soda, tiesiskumu. Otrkārt, lai arī attieksme pret *GPV*, kas ir labvēlīgāka un nav objektīvi pamatota, ir prettiesiska, ir jāatgādina, ka vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošana ir jāsaskaņo ar tiesiskuma principa ievērošanu, saskaņā ar kuru persona savās interesēs nevar atsaukties uz citas personas interesēs izdarītu nelikumību (spriedumi, 2013. gada 5. decembris, *Solvay*/Komisija, C-455/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:796, 109. punkts; 2016. gada 16. jūnijs, *Evonik Degussa* un *AlzChem*/Komisija, C-155/14 P, EU:C:2016:446, 58. punkts, un 2017. gada 14. septembris, *LG Electronics* un *Koninklijke Philips Electronics*/Komisija, C-588/15 P un C-622/15 P, EU:C:2017:679, 91. punkts).

145 No tā izriet, ka prasītājas savā labā nevar atsaukties uz nelikumību, kas izdarīta tikai uzņēmuma *GPV* labā. Šajā gadījumā tas ir vēl jo mazāk iespējams, pirmkārt, tādēļ, ka sākotnējais lēmums ir kļuvis galīgs attiecībā uz *GPV* un naudas soda apmērs, kas tam ir ticis piemērots, nav šīs tiesvedības priekšmets, un, otrkārt, tādēļ, ka attieksme pret visiem pārējiem iesaistītajiem uzņēmumiem, izņemot *GPV*, ir bijusi vienāda, pamatojoties uz vienu un to pašu naudas sodu pamatsummu pielāgošanas metodiku. Proti, ja prasītāju lūgums piemērot tām būtiskāku samazinājuma likmi tiktu apmierināts, tas varētu likt apšaubīt vērtējumu par vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu attiecībā uz tām pamatsummu pielāgošanas ietvaros salīdzinājumā ar *Bong*, *Mayer-Kuvert* un *Hamelin*, kuru naudas sodi arī ir kļuvuši galīgi un salīdzinājumā ar kuriem prasītājas jau ir saņēmušas priekšrocību (skat. šī sprieduma 118.–135. punktu). Katrā ziņā prasītājas nav pierādījušas, ka nelikumība, kas izdarīta attiecībā uz *GPV*, ietilpa atšķirīga juridiskā kritērija, lai noteiktu naudas soda apmēru, piemērošanā vai ka tās sekas bija tādas, ka tiek samazināts *GPV* relatīvais nozīmīgums pārkāpumā tām par sliktu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 14. septembris, *LG Electronics* un *Koninklijke Philips Electronics* /Komisija, C-588/15 P un C-622/15 P, EU:C:2017:679, 95. un 96. punkts).

146 Līdz ar to šī pamata otrā daļa un tādējādi minētais pamats kopumā ir jānoraida kā nepamatoti.

C. Par trešo pamatu, kas ir saistīts ar samērīguma principa un nediskriminācijas vai taisnīguma principa pārkāpumu

147 Prasītājas apstrīd tā apstākļa tiesiskumu, ka Komisija nav ņēmusi vērā naudas sodu, kuru tām jau bija piemērojusi *CNC* savā 2013. gada 25. marta lēmumā (apstrīdētā lēmuma 46. un 56. apsvērums). Tās atsaucas nevis uz principa *ne bis in idem* pārkāpumu, bet uz samērīguma principa pārkāpumu, kā tas ir interpretēts 1969. gada 13. februāra spriedumā *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 11. punkts), kas ir

atbilstošs pat principa *ne bis in idem* piemērojamības neesamības gadījumā un kas Vācijas doktrīnā ir pazīstams kā ieskaitīšanas princips (*Anrechnungsprinzip*) vai kā vispārēja taisnīguma prasība, ko Komisija pati jau esot ievērojusi savā agrākajā lēmumpieņemšanas praksē.

148 Apstrīdētā lēmuma 50. apsvērumā Komisija nepamatoti esot noraidījusi savas agrākās lēmumpieņemšanas prakses un šī gadījuma salīdzināmību, apgalvojot, ka neesot pierādīts, ka prasītājas bija grūtā ekonomiskā situācijā vai ka abu sodu kombinētā ietekme bija tik nozīmīga, ka būtu jāsecina, ka tai ir pārmērīga preventīvā iedarbība. Kā tas jau ir ticis norādīts Komisijai administratīvās procedūras laikā, prasītāju ekonomiskā situācija esot būtiski pasliktinājusies ekonomiskās un finanšu krīzes dēļ, kā arī papīra aplokšņu pieprasījuma vispārējās samazināšanās dēļ aizvien digitalizētākā vidē, un šo iemeslu dēļ tās esot cietušas zaudējumus 2 900 000 EUR apmērā 2013. gadā, kuri pievienojas zaudējumiem pirms nodokļu nomaksas 18 855 000 EUR apmērā 2012. gadā, no kuriem 12 002 000 EUR – atbilstoši *CNC* piemērotajiem naudas sodiem. Tādējādi 2014. gada februārī tās esot bijušas spiestas atlaist no darba 132 Alkalas de Enaresas (Spānija) galvenā ražošanas centra darbiniekus, t.i., 28 % no darbiniekiem, un neto ienākumi 2013. gadā esot samazinājušies par 8,5 % salīdzinājumā ar 2012. gadu. Attiecībā uz pārmērīgo preventīvo raksturu prasītājas atgādina, ka *CNC* piemērotais naudas sods esot līdzvērtīgs 10 % no to kopējā apgrozījuma, savukārt naudas sods, kas piemērots apstrīdētajā lēmumā, atbilstot 9,7 % no šī paša kopējā apgrozījuma. Tādējādi to kombinētā ietekme esot bijusi gandrīz divas reizes lielāka nekā maksimālais 10 % apmērs.

149 Prasītājas precizē, ka tās ir iesniegušas detalizētu informāciju, ar kuru ir pierādīta saikne, "daļēja pārklāšanās", papildināmība vai acīmredzama mijiedarbība, kas pastāv starp faktiem, saistībā ar kuriem *CNC* galu galā ir piemērojusi sodu, un faktiem, par kuriem sods ir uzlikts apstrīdētajā lēmumā. Proti, aizliegtā vienošanās, par kuru sods ir uzlikts apstrīdētajā lēmumā, varot tikt izskaidrota, vienīgi pamatojoties uz uzņēmumu, kuros tika veikta izmeklēšana pēc Spānijas pievienošanās Eiropas Kopienai 1986. gadā, noslēgtajiem nolīgumiem un saistībā ar šo nolīgumu vispārējo un organizatorisko ietvaru. Līdz šim datumam pretkonkurences nolīgumi Spānijas 1978. gada tirgū, ņemot vērā, ka šis tirgus bija aizsargāts pret importu ar muitas nodokli 36 % apmērā saistībā ar aploksnēm, bija noslēgti valsts līmenī. Pēc šīs pievienošanās un muitas nodokļu atcelšanas Spānijas ražotāji esot apzinājušies, ka viņu nolīgumu ilgtspējība bija atkarīga no Spānijas tirgus aizsardzības pret ārvalstu ražotāju ienākšanu. Līdz ar to šie nolīgumi esot tikuši paplašināti attiecībā uz Franciju un Portugāli ar nolīgumu, kas noslēgts 1986. gada 16. jūlijā Parīzē (Francija), starp galvenajiem Spānijas un Francijas ražotājiem un ar līdzīgu nolīgumu, kas iepriekš ticis noslēgts ar galvenajiem Portugāles ražotājiem. Par šiem nolīgumiem visiem Spānijas ražotājiem, kuri bija apvienojušies *Asociación Española de Fabricantes de Sobres y Manipulados de Papel y Cartón para la Enseñanza y la Oficina* (*ASSOMA*), esot paziņots 1986. gada 16. oktobra sanāksmē. Tie ir tikuši paplašināti tālāk, 1995. gadā iekļaujot *Hamelin* un 1999. gadā – Zviedrijas ražotāju *Bong*, lai aptvertu arī Ziemeļvalstis, Apvienoto Karalisti un Franciju. Tādējādi nolīgumu darbība Spānijā bija atkarīga no Eiropas nolīgumu esamības, ar kuriem Spānijas tirgus tika aizsargāts pret ārvalstu ražotāju ienākšanu.

150 Prasītājas uzskata, ka tas, ka nav ņemts vērā *CNC* piemērotais naudas sods, arī ir diskriminējoši attiecībā uz tām. Tās esot vienīgais uzņēmums starp tiem, kuri tika atzīti par atbildīgiem par sākotnējā lēmumā norādīto pārkāpumu, kuram valsts konkurences iestāde esot piemērojusi sodu par faktiem, kas esot saistīti ar tiem, par kuriem sodu ir uzlikusi Komisija. Pretēji tam, kas ir norādīts apstrīdētā lēmuma 55. apsvērumā, ar lūgumu par samazināšanu, pamatojoties uz 1969. gada 13. februāra spriedumu *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4), tām *de facto* netiekot piešķirta priekšrocība, bet tas esot vērsts uz to, lai tiktu atzīts faktiskais apstāklis, kas nepastāv attiecībā uz pārējiem uzņēmumiem, kuriem sods bija piemērots sākotnējā lēmumā. Tādējādi prasītājas lūdz Vispārējo tiesu – pakārtoti saistībā ar pirmo pamatu un papildus saistībā ar otro pamatu – grozīt apstrīdēto lēmumu un samazināt naudas sodu, kas tām ir ticis piemērots, par papildu summu 33 % apmērā, lai ņemtu vērā *CNC* piemēroto naudas sodu tās 2013. gada 25. marta lēmumā, kura pamatotību esot apstiprinājusi *Audiencia Nacional, Sala de lo Contencioso* (Valsts mēroga lietu tiesas Strīdu izšķiršanas palāta) savā 2017. gada 29. marta spriedumā. Prasītājas būtībā piebilst, ka šajā spriedumā ir atzīts, ka "[faktu, par kuriem Komisija ir noteikusi naudas sodu,] norises laikposms pārklājas" ar laikposmu, par kuru sodu ir piemērojusi *CNC*, un ka pastāv

pārklāšanās attiecībā uz produktu (papīra aploksnes). Tas apstiprinot daļējas pārklāšanās vai organizatoriskā ietvara identiskā rakstura esamību attiecībā uz darbībām, par kurām sodu ir piemērojusi *CNC*, un darbībām, par kurām sods ir noteikts apstrīdētajā lēmumā.

151 Komisija lūdz noraidīt šo pamatu.

152 Ar šo pamatu prasītājas norāda uz samērīguma principa un nediskriminācijas principa, precīzāk, taisnīguma principa, pārkāpumu, pamatojoties uz to, ka – būtībā pretēji savai agrākajai lēmumpieņemšanas praksei – Komisija sākotnējā lēmumā un apstrīdētajā lēmumā uzliktā naudas soda aprēķināšanas ietvaros nav ņēmusi vērā naudas sodu, ko *CNC* tām kā vienīgajam uzņēmumam starp sākotnējā lēmuma adresātiem bija piemērojusi savā 2013. gada 25. marta lēmumā, lai gan minētā naudas soda apmērs jau pārsniedza maksimālo 10 % apmēru no to kopējā apgrozījuma (skat. apstrīdētā lēmuma 46.–55. apsvērumu).

153 Savukārt Komisija apstrīd, ka taisnīguma princips, kas tādējādi ir atzīts 1969. gada 13. februāra spriedumā *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 11. punkts), būtu piemērojams šajā lietā.

154 Iesākumā ir jāatgādina, ka laikā, kad tika pasludināts 1969. gada 13. februāra spriedums *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4), pirmkārt, Komisijas un valsts konkurences iestāžu paralēlo pilnvaru sistēma, kas ir balstīta uz Regulu Nr. 1/2003, lai īstenotu LESD 101. un 102. pantu, vēl nepastāvēja; otrkārt, valsts iestāžu pilnvaras konkrēti piemērot LESD 101. pantu – un tikai tā 1. punktu – bija ierobežotākas, un ka, treškārt, tā piemērošanas veids paralēli valsts konkurences tiesību piemērošanas veidam vēl nebija izskaidrots ar tiesisko regulējumu LESD 103. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1969. gada 13. februāris, *Wilhelm* u.c., 14/68, EU:C:1969:4, 2.–9. punkts, un 1974. gada 21. marts, *BRT* un *Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs*, 127/73, EU:C:1974:25, 7. un nākamie punkti). Turklāt 1969. gada 13. februāra spriedums *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4) attiecās tikai uz Vācijas konkurences tiesību piemērošanu, ko veicis *Bundeskartellamt* (Federālais konkurences birojs, Vācija) saistībā ar aizliegto vienošanos, par kuru Komisija paralēli bija uzsākusi procedūru saskaņā ar EEK līguma 85. pantu. Tādējādi tajā Tiesa ņēma vērā iespēju, ka valsts konkurences iestādes un Komisija atsevišķi un kumulatīvi piemēro naudas sodus, lai savu attiecīgo pilnvaru ietvaros sodītu par "vienu un to pašu aizliegto vienošanos", un tas ietvēra nepieciešamību saskaņā ar vispārējo taisnīguma principu novērst "sodu saskaitīšanu".

155 Šajā lietā *CNC* ir piemērojusi gan LESD 101. pantu, gan Spānijas konkurences tiesības atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 3. panta 1. punkta pirmajam teikumam, kas tieši ir regula LESD 103. panta 1. punkta un 2. punkta e) apakšpunkta (bijušais EEK līguma 87. panta 2. punkta e) apakšpunkts) izpratnē, lai piemērotu LESD 101. un 102. pantā ietvertos principus un definētu attiecības starp valsts tiesību aktiem, no vienas puses, un Savienības tiesību normām, no otras puses, 1969. gada 13. februāra sprieduma *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 4. punkts) izpratnē. Proti, šajā regulā ir paredzēts ne tikai tas, ka LESD 101. un 102. panta īstenošana ļoti lielā mērā ir piešķirta valstu konkurences iestādēm, pamatojoties uz šo tiesību normu, tostarp LESD 101. panta 3. punkta, tiešu piemērojamību (skat. minētās regulas 4. apsvērumu, kurā ir veikta atsauce uz tieši piemērojamu izņēmumu sistēmu), bet arī tas, ka saskaņā ar tās 3. pantā paredzēto konverģences noteikumu un pārākuma principu (spriedums, 1969. gada 13. februāris, *Wilhelm* u.c., 14/68, EU:C:1969:4, 6. punkts) ir jāsaglabā saskaņotība un vienveidība Savienības konkurences tiesību, it īpaši LESD 101. panta, un atbilstošo valsts konkurences tiesību piemērošanā attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, ja kritērijs par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm ir izpildīts.

156 No tā izriet, ka tad, ja – kā tas ir šajā lietā – LESD 101. panta piemērošanas joma ir atvērta, vairs nevar uzskatīt, ka procedūrām, kuras ir uzsākušas valsts iestādes un Komisija, ir "atšķirīgi mērķi" 1969. gada 13. februāra sprieduma *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 11. punkts) izpratnē. Tas ir saistīts ar to, ka, pirmkārt, tā kā šo procedūru mērķis ir īstenot LESD 101. pantu, lai kāda būtu konkurences iestāde, kas tās veic, tām ir vienādi mērķi, proti, aizsargāt konkurenci vienotajā tirgū (šajā nozīmē skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Toshiba Corporation* u.c., C-17/10,

EU:C:2011:552, 81. punkts), un, otrkārt, tā kā valsts konkurences tiesības joprojām ir piemērojamas, ar to īstenošanu saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 3. panta 2. punkta pirmo teikumu ir jāsasniedz tāds pats rezultāts kā tad, ja tiek piemērotas Savienības konkurences tiesības. No tā izriet, ka paralēlu pilnvaru sistēmā atbilstoši šai pašai regulai "sodu saskaitīšana" 1969. gada 13. februāra sprieduma *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4) izpratnē ir iespējama tikai LESD 102. panta un atbilstošu, bet stingrāku valsts tiesību, kurās ir aizliegta vai par sodāmu atzīta uzņēmuma vienpusēja darbība, paralēlas piemērošanas gadījumā, bet tas tā nav šajā lietā.

157 Pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, šāda "sodu saskaitīšana" nevar tikt balstīta arī uz apgalvoto attiecīgo pārkāpumu pārklāšanos un, vēl jo mazāk, uz to attiecīgo teritoriālo ietekmi. Šajā ziņā attiecībā uz analogu situāciju saistībā ar valsts un Savienības konkurences tiesību paralēlu īstenošanu, kurā valsts tiesību piemērošana, ko veica valsts konkurences iestāde, attiecās tikai uz pretkonkurences rīcību valsts teritorijā, savukārt procedūra, kura saistīta ar LESD 101. panta piemērošanu un kuru uzsākusi Komisija, attiecās uz šīs pašas rīcības pretkonkurences raksturu vienotajā tirgū, izņemot attiecīgo valsts teritoriju, Tiesa jau ir nospriedusi, ka princips *ne bis in idem* – kuru, protams, nav izvirzījušas prasītājas šī pamata atbalstam – nebija piemērojams, pamatojoties uz to, ka kritērijs par faktu identiskumu nebija izpildīts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 14. februāris, *Toshiba Corporation* u.c. C-17/10, EU:C:2012:72, 96.–103. punkts). Turklāt lietā, kurā tika pasludināts šis spriedums, jautājums par taisnīguma principa piemērojamību nebija izvirzīts un neradās analogi tam, uz kuru attiecās 1969. gada 13. februāra spriedums *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 11. punkts), kurā patiešām pastāvēja sodu saskaitīšana attiecībā uz vienu un to pašu aizliegto vienošanos teritorijās, kuras pārklājas, proti, Vācijā, no vienas puses, un kopējā tirgū, ieskaitot Vāciju, no otras puses. Savukārt izskatāmajā lietā, tāpat kā tas bija situācijā lietā, kurā tika pasludināts 2012. gada 14. februāra spriedums *Toshiba Corporation* u.c. (C-17/10, EU:C:2012:72), šāda teritoriālā pārklāšanās un šāda sodu saskaitīšana automātiski ir izslēgtas.

158 Tā kā nav vajadzības galīgi lemt par jautājumu, vai taisnīguma princips var tikt piemērots situācijās, kurās LESD 101. pants un atbilstošās valsts konkurences tiesības tiek piemērotas paralēli, ir jākonstatē, ka izskatāmajā lietā sākotnējā lēmuma un apstrīdētā lēmuma pamatā esošie fakti un *CNC* 2013. gada 25. marta lēmuma pamatā esošie fakti nav saistīti ne ar "vienu un to pašu aizliegto vienošanos", ne ar "sodu saskaitīšanu" 1969. gada 13. februāra sprieduma *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 3. un 11. punkts) izpratnē un, vēl jo mazāk, ar identiskiem faktiem pārkāpumu aptverto dažādo teritoriju un to atšķirīgā ilguma dēļ. Kā pamatoti ir atgādinājusi Komisija, tā pārkāpuma ilgums, kuru Komisija ir izvērtējusi un par kuru tā ir piemērojusi sodu atbilstoši sākotnējam lēmumam un apstrīdētajam lēmumam, ietvēra laikposmu no 2003. gada 8. oktobra līdz 2008. gada 22. aprīlim, turpretī *CNC* ir izmeklējusi pretkonkurences rīcību, kas aptver laikposmu no 1977. gada līdz 2010. gadam (attiecībā uz aploksnēm vēlēšanu vajadzībām), no 1990. gada līdz 2010. gadam (attiecībā uz apdrukātām aploksnēm) un no 1994. gada līdz 2010. gadam (attiecībā uz standarta aploksnēm un tehnoloģiju attīstības ierobežošanu). Turklāt no iepriekš minētā izriet, ka produkti, uz kuriem attiecas šī pretkonkurences rīcība, nebija tie paši, uz kuriem attiecās aizliegtā vienošanās, par ko sodu ir piemērojusi Komisija. Tādējādi prasītājas veltīgi norāda uz kopīgiem pretkonkurences rīcības, par kuru sods ir piemērots minētajos lēmumos, elementiem. Tāpat, ņemot vērā, ka, pirmkārt, *CNC* ir sodījusi prasītāju rīcību attiecībā tikai uz tās sekām Spānijas teritorijā un saistībā ar atšķirīgu laikposmu un, otrkārt, Komisija šo teritoriju ir izslēgusi no saviem izmeklēšanas pasākumiem un no sākotnējā lēmuma un apstrīdētā lēmuma piemērošanas jomas, prasītājas nevar apgalvot, ka pastāvēja "sodu saskaitīšana" 1969. gada 13. februāra sprieduma *Wilhelm* u.c. (14/68, EU:C:1969:4, 11. punkts) izpratnē. Gluži pretēji – šādos apstākļos pilnīgs un pietiekami preventīvs sods par prasītāju pretkonkurences rīcību tieši pieprasa ņemt vērā visas tās sekas dažādās teritorijās, tostarp laikā, tādējādi Komisijai nevar pārmest, ka šo pašu iemeslu dēļ tā nav samazinājusi naudas sodu, kas prasītājām ir uzlikts sākotnējā lēmumā un apstrīdētajā lēmumā.

159 Šo vērtējumu nevar atspēkot ar Komisijas agrāko lēmumpieņemšanas praksi saistībā ar citām situācijām – neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav salīdzināmas ar izskatāmās lietas situāciju. Šajā ziņā ir pietiekami atgādināt, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru agrākā lēmumpieņemšanas prakse nav

uzskatāma par juridisko ietvaru, kāds piemērojams naudas sodiem konkurences tiesību jomā, un ka lēmumi, kuri attiecas uz citām lietām, ir tikai orientējoši, nosakot, vai konkrēti pastāv diskriminācija vai naudas soda nesamērīgums (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 82. punkts un tajā minētā judikatūra; 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 189. punkts, un 2016. gada 7. septembris, *Pilkington Group* u.c./Komisija, C-101/15 P, EU:C:2016:631, 68. punkts). Tomēr, kā tas it īpaši ir izklāstīts šī sprieduma 158. punktā, šajā lietā prasītāju izvirzītie iebildumi nevar pamatot uzliktā naudas soda nesamērīgo raksturu attiecībā uz tām.

160 Visbeidzot, kā to norāda Komisija, prasītājas nevar pamatoti apgalvot, ka tās ir tikušas diskriminētas, pamatojoties uz to, ka tās bija vienīgais uzņēmums, kuram *CNC* ir piemērojusi naudas sodu par dalību analoģiskās aizliegtās vienošanās darbībās Spānijā, jo *Hamelin* meitasuzņēmumam *Envel Europa* tajā pašā 2013. gada 25. marta lēmumā *CNC* ir piemērojusi naudas sodu 637 464 EUR apmērā, un to prasītājas nav apstrīdējušas. Šajā kontekstā prasītājas arī nevar atsaukties uz apgalvoto ekonomiskās situācijas pasliktināšanos, par kuru tās esot varējušas iesniegt pieteikumu par naudas soda samazināšanu Pamatnostādņu 35. punkta izpratnē saistībā ar maksātspējas neesamību. Proti, pirmkārt, prasītājas neapstrīd, ka tās, atšķirībā no *Bong* un *Hamelin*, administratīvās procedūras laikā, arī pēc tās atsākšanas, nav iesniegušas šādu pieteikumu Komisijai un, otrkārt, tās nav iesniegušas analoģisku pieteikumu Vispārējai tiesai, it īpaši otrā prasījuma pamatošanai, kas izvirzīts pakārtoti un kas ir saistīts ar uzliktā naudas soda samazināšanu.

161 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida kā nepamatots.

D. Secinājumi

162 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jānoraida prasība atcelt tiesību aktu, kas iesniegta kā galvenā prasība.

163 Attiecībā uz prasību samazināt naudas sodu, kas iesniegta pakārtoti, ir jāatgādina, ka atbilstoši LESD 261. pantam, lasot to kopā ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu, Savienības tiesai ir piešķirta neierobežota kompetence un ka šī tiesa papildus vienkāršai sankcijas tiesiskuma kontrolei ir tiesīga, nosakot šīs sankcijas apmēru, ar savu vērtējumu aizstāt Komisijas, kas ir tā tiesību akta izdevēja, kurā šis apmērs sākotnēji ir ticis noteikts, vērtējumu. Līdz ar to Savienības tiesa, pat neatceļot apstrīdēto aktu, var to grozīt, lai atceltu, samazinātu vai palielinātu uzlikto naudas sodu, un šī kompetence tiek īstenota, ņemot vērā visus faktiskos apstākļus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Orange Polska* /Komisija, C-123/16 P, EU:C:2018:590, 106. punkts un tajā minētā judikatūra).

164 Šāda īstenošana atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktam nozīmē attiecībā uz katru sodīto uzņēmumu ņemt vērā ne vien pārkāpuma smagumu, bet arī tā ilgumu, ievērojot tostarp pamatošanas, samērīguma, sodu individualizācijas un vienlīdzīgas attieksmes principus, un Savienības tiesai nav saistoši Komisijas definētie indikatīvie noteikumi tās Pamatnostādnēs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 90. punkts).

165 Šajā ziņā ir jāņem vērā pārkāpumu ilgums un visi tie elementi, kas ļauj novērtēt pārkāpumu smagumu, piemēram, katra uzņēmuma rīcība, loma saskaņotajās darbībās, ieguvumi no šīm saskaņotajām darbībām, lielums un attiecīgo preču vērtība, kā arī risks, kādu šāda veida pārkāpumi rada Savienībai. Turklāt ir jāņem vērā tādi objektīvi elementi kā pretkonkurences rīcības saturs un ilgums, to skaits un intensitāte, skartā tirgus apjoms un ekonomiskajai sabiedriskajai kārtībai nodarītais kaitējums. Visbeidzot analīzē ir jāņem vērā arī atbildīgo uzņēmumu relatīvais nozīmīgums un tirgus daļa, kā arī iespējamā recidīvā rīcība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 56. un 57. punkts).

166 Šajā lietā Vispārējai tiesai, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, saistībā ar argumentāciju, kuru ir izvirzījušas prasītājas, lai pamatotu prasību attiecībā uz grozīšanu, ir jānosaka naudas soda apmērs, ko tā uzskata par vispiemērotāko, ievērojot konstatējumus, kas it īpaši sniegti otrā pamata izvērtēšanas ietvaros (skat. tostarp šī sprieduma 136.–146. punktu), un ņemot vērā visus faktiskos apstākļus.

167 Vispirms ir jāatgādina, ka, pirmkārt, prasītāju īstenotais pārdošanas apjoms 2007. gadā bija 143 316 000 EUR un, otrkārt, to apgrozījums 2013. gadā bija 121 728 000 EUR, un to prasītājas nav apstrīdējušas.

168 Tālāk ir jānorāda, ka pārkāpumam piemīt noteikts smagums, jo prasītājas pilnībā piedalījās aizliegtās vienošanās darbībās, kuru mērķis bija saskaņot pārdošanas cenas, sadalīt klientūru un apmainīties ar jutīgu komercinformāciju standarta/kataloga un speciālo apdrukāto aplokšņu Eiropas tirgū, tostarp Dānijā, Vācijā, Francijā, Zviedrijā, Apvienotajā Karalistē un Norvēģijā.

169 Turklāt ir pierādīts, ka prasītājas ir piedalījušās pārkāpumā no 2003. gada 8. oktobra līdz 2008. gada 22. aprīlim.

170 Saistībā ar kļūdām, kuras ir pieļāvusi Komisija un kuras attiecas uz naudas sodu apmēru noteikšanu, ir jāatgādina, ka Vispārējā tiesa būtībā uzskatīja, ka ar Komisijas izmantoto metodi tika ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips attiecībā uz prasītājām, *Bong*, *Hamelin* un *Mayer-Kuvert*, bet Komisija nav ievērojusi šo principu par labu *GPV* (skat. šī sprieduma 139.–142. punktu).

171 Proti, *GPV* bija īpašā situācijā saistībā, pirmkārt, ar tās produkta, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, relatīvi nozīmīgo pārdošanas apjomu 2007. gadā, kas bija pamatā attiecībā uz to nepielāgotās pamatsummas noteikšanai, un, otrkārt, ar tās īpaši mazo apgrozījumu 2012. un 2013. gadā salīdzinājumā ar citu iesaistīto uzņēmumu kopējiem apgrozījumiem, no kā izriet, ka tās gadījumā produkta/apgrozījuma attiecības un maksimālā 10 % apmēra ņemšanai vērā, lai pielāgotu tās pamatsummu, noteikti bija jāizraisa minētā apmēra būtiska samazināšana. Līdz ar to ir jākonstatē, ka, ņemot vērā šo *GPV* īpašo un atšķirīgo situāciju un naudas sodu pamatsummu pielāgošanas metodes, ko attiecībā uz to ir piemērojusi Komisija, neatbilstošo raksturu, pārējie iesaistītie uzņēmumi, tostarp prasītājas, kuru situācija nebija salīdzināma ar *GPV* situāciju, jo to kopējie apgrozījumi bija būtiski lielāki, nevar saņemt samazinājumu, kas būtu analogs *GPV* gūtajam samazinājumam.

172 Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, tostarp tos, kuri ir izklāstīti šī sprieduma 158.–160. punktā, un nepieciešamību samērot dažādos elementus, kas ņemami vērā, lai noteiktu naudas soda apmēru (skat. iepriekš 164. un 165. punktu), Vispārējā tiesa uzskata, ka prasītājām uzliktā naudas soda apmērs, ņemot vērā it īpaši pārkāpuma smagumu un to dalības pārkāpumā ilgumu, ir atbilstošs un tātad tas nav jāsamazina.

173 Tādējādi ir jānoraida prasījumi attiecībā uz grozīšanu, kurus prasītājas iesniegušas pakārtoti, ciktāl tie ir vērsti uz naudas soda, kas prasītājām tika uzlikts 4 729 000 EUR apmērā, samazināšanu.

174 Līdz ar to prasība ir jānoraida pilnībā.

IV. Par tiesāšanās izdevumiem

175 Reglamenta 134. panta 1. punktā ir noteikts, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tomēr atbilstoši Reglamenta 135. panta 1. punktam izņēmuma kārtā, ja to prasa taisnīgums, Vispārējā tiesa var nolemt, ka lietas dalībnieks, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, sedz savus tiesāšanās izdevumus pats un tikai daļēji atlīdzina pretējās puses tiesāšanās izdevumus. Turklāt atbilstoši šī paša reglamenta 135. panta 2. punktam Vispārējā tiesa lietas dalībniekam, pat ja spriedums tam ir labvēlīgs, var piespriest pilnībā vai daļēji atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to pamato tā rīcība, tostarp pirms

tiesvedības ierosināšanas. Vispārējā tiesa it īpaši var piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus iestādei, kuras lēmums nav ticis atcelts tā trūkumu dēļ, kas varēja likt prasītājam celt prasību (skat. spriedumu, 2016. gada 22. aprīlis, Itālija un *Eurallumina*/Komisija, T-60/06 RENV II un T-62/06 RENV II, EU:T:2016:233, 245. punkts un tajā minētā judikatūra).

176 Ir taisnība, ka šajā lietā prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs saistībā ar to pirmo un otro prasījumu. Tomēr ir jāņem vērā, ka prasības izvērtēšana šajā lietā ir atklājusi, ka Komisija nav bijusi pietiekami stingra kā saistībā ar naudas sodu pielāgošanas metodikas definēšanu, tā veidu, kādā tā to ir piemērojusi un kā tā ir pamatojusi savu lēmumu (skat. šī sprieduma 139.–142. punktu), tomēr šie iemesli nav pietiekami, lai apmierinātu minētos prasījumus. Šis stingrības trūkums ir vēl jo vairāk nožēlojams tāpēc, ka apstrīdētais lēmums ir otrais lēmums, ar kuru prasītājām ir piemērots naudas sods par attiecīgā pārkāpuma izdarīšanu pēc tam, kad tās 2016. gada 13. decembra spriedumā *Printeos* u.c./Komisija (T-95/15, EU:T:2016:722) jau bija panākušas sākotnējā lēmuma atcelšanu par nepietiekamu pamatojumu. Vispārējā tiesa uzskata, ka šie iemesli varēja likt prasītājām celt savu prasību.

177 Šādos apstākļos Vispārējā tiesa uzskata, ka ir taisnīgi un godīgi piespriest Komisijai segt savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt prasītāju tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

nosprież:

1) Prasību noraidīt.

2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Van der Woude Frimodt Nielsen Kreuschitz

Półtorak Perillo

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2019. gada 24. septembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

I. Tiesvedības priekšvēsture 2

A. Administratīvā procedūra, kuras noslēgumā tika pieņemts sākotnējais lēmums 2

B. Spriedums lietā T-95/15 5

C. Spriedums lietā T-201/17 6

D. Administratīvās procedūras atsākšana un apstrīdētā lēmuma pieņemšana 6

II. Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi 9

III. Juridiskais pamatojums 10

A. Par pirmo pamatu, kas ir saistīts ar tiesiskās drošības, tiesiskās paļāvības aizsardzības principu un principa *ne bis in idem* pārkāpumu 10

B. Par otro pamatu, kas ir saistīts ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, nosakot naudas soda apmēru 14

1. Atgādne par lietas dalībnieču galvenajiem argumentiem 14

2. Ievada apsvērumi 19

3. Atskats uz judikatūru 19

4. Par juridisko pieņēmumu, kas saistīti ar izvirzītajiem iebildumiem, pamatotību 22

5. Par attiecīgo situāciju salīdzināmību, par vienlīdzīgu vai nevienlīdzīgu attieksmi pret tām un par minētās attieksmes objektīvi pamatoto raksturu 23

a) Ievada apsvērumi 23

b) Par naudas sodu pamatsummu vienlīdzīgu pielāgošanu 24

1) Par pielāgošanas metodi, kas ir izklāstīta apstrīdētajā lēmumā 24

2) Par principu un mērķu, kuri ir pamatsummu pielāgošanas pamatā, tiesiskumu 25

c) Par salīdzinājumu ar *Bong* situāciju 28

d) Par salīdzinājumu ar *Hamelin* situāciju 28

e) Par salīdzinājumu ar *GPV* situāciju 29

C. Par trešo pamatu, kas ir saistīts ar samērīguma principa un nediskriminācijas vai taisnīguma principa pārkāpumu 31

D. Secinājumi 35

IV. Par tiesāšanās izdevumiem 36